

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309531

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 28 వ తేది శుక్రవారము No. 295
సంపుటము. ౫ కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శాల్వాణ మాస ఆమాస ద్వాదశి గృ.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును.
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల రా అణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

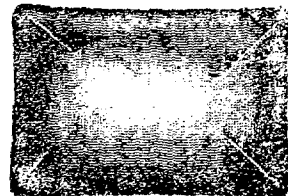
అమృతాంజనము డిపో,

6, లింబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

పిటికలందును కొర్రయియొక్క పరమీలను క్రిందకి
కావలసినవారు గాలిని వింపుకొని చురుకు ముడుపుకొని వీరిం

చివర యెడల మిక్కిలిసాఫ్టు
కరమైన కలదని దెలుసు. ఆ
కర్మచేనప్పుడు మరనుభవిన
గాలియంతయు పోయినట్లే
జేబులో గాలి బడియందు
గాని యెందుకొనవచ్చును.
ఇది శిరోబాధ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును కడితర ప్రజాసామాన్యులకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాఫ్టుమను పొందుడు.
తలదించు 1-కి అణాలు 0-8-0, కపాలభిన్న ప్రత్యేకము
(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశ్వరస్త్రీవీధి, సామలకావపేట, మద్రాస్.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరములకోరువారికి తెలుపబడును.
ఏజంట్లకు మంచి మీషను యివ్వబడును.
అడ్రెస్సు:- ఇ ఎం. కర్మ అండు కంపెనీ,
1527 పోర్టు వాణేలంక, గోదావరి జిల్లా.

నోటీసు

పాదిరెడివిజన్ తుమ్మలచెయ్యగ్రామ శాశ్వతమైన
తెలు రావికాశయ్య పురఫ్ కాశిరెడ్డియొక్క ఆస్తికి ఆయన
భార్య లక్ష్మమ్మ నాన్న సర్వస్వమును దానముగా కరిగిరి
డిప్టీ క్లర్కు ముకందపురంలో పిటిషన్ వాఖిలు చేసుకొని
యాన్నది గమక యందుకు యెవరియినా ఆక్షేపణ ఉన్నయె
డల 25-4-19 రన తెలుపుకొనవలెను.
కరిగిరి వి. వరసింగరావు
21-8-19 [1544] వాదితరపు ప్లీడరు.

100 మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసనకలిగిన 126

ఆటో దిల్ బహార్

ఇప్పుటికాలపు గదికనకమనది. సాటిలేని చక్కదనము సువాసనగలది.
ఆటో హాలుగాని, సారాయము గాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేరల పుష్పసాము.

నీ తువాలపై కొన్ని చిరుపులు చిలుకరించినచో, ఆనోగ్య
మగు సువాసన విస్తరింపబడును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములూ ఉండును.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like 'చిన్న సైజు ఆర (డాం)', 'చుట్టకం సైజు 1 (డాం)', 'చేరొక సైజు 2', 'వెద్ద సైజు 4'.

వి. సి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
కల్లెల, పట్టులులుంటి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొరుకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు నెట్టు కలవు. కావున తాము కొనుగొను సీసాలైన
ను, కాల్చవైనను ఆటోదిల్ బహార్ ను పేరుగా పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలక్షణమును పరిశీలనచేయగోరువారి దిగువవారికి
ప్రాసినచో ఆటోకీబర్తు గల సువాసనకార్డు ఉచిత ముగ పంపుదురు.

సోయయెంట్లు:- ఇంగ్లీషు లిక్ డ్రగ్ అండు కెయికో కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మాపసీరు వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యెంట్లు:- మెహతాపురమోర్తయూర్టీ, చై నాబహార్ రోడ్, మదరాసు.

మలగు చందనము

(3251) మలగుచందనము మలగుచందనము
చుంగు పుచ్చుకొనయొక్క ఎవరికిని
తెలియదు. ముఖము లేదు. పిడికారే
గున్ను గు కలిపిచిట్టల పనిచేరు. దుచ్చ
మైన నూ మలగుచందనము ఎలావు
తెలుపు, పచ్చ అను మాను విధము:
మలగుచందనము మానుమానులో మానును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

శ్రీకృష్ణ భారతము

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి గారిచే మూలా
న సారముగా నులభిస్తేలిని రచింప బడినది. ఇందు సన్నయాచం
భారతమున లేని కథ తెన్నీ కలవు.
1 క సంపుటము (జిడిసభాసభ్యులు) వెల రు 3-0-0
2 క సంపుటము (అరణ్యవర్ణము) 3-0-0
3 క సంపుటము (విరాటోద్యోగములు) 3-0-0
పోస్టల్ కొనుగోరి ధరించవలెను. ప్రైవేటుకముల
యలో సైజు గ్లజుకాగిరము కాలికోలైంపు. చలయనారు:
మేనేజరు, కలారీ పుస్తక, రాజమండ్రి అని పొందవలెను.

160 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్గొనుభయమును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించువలననే కలు
గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమున
నుకు కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపాత్రమును, ఆ
యవర్గపుద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇశాముగా
నీసాబడును. సోపుచారి ను మే మే ధరించి పంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందశి,
అతంకనిగ్రహ బోషధాలయం, 157, బాడ్యే, మద్రాస్

టైటు బ్లూబ్లాక్ సిరామాత్రలు.

అన్నిటిలో శ్రేష్ఠమైనది. మిగుల నాణ్యము. బహువాళ.
ముదితరకము 100-కి 0-12-0, కెండవ రకము 100-కి 0-6-0.
ఎర్ర సిరామాత్రలు:- బహునాణ్యము. 100-కి అ. 12.
అమపచ్చ 100-కి అ. 12 ఉదా 100-కి అ. 12. వి.సి.రు.0-4-0.
పి. సి. సి. అండు కో, పొంబూరు, గుంటూరు జిల్లా.

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునుండి ఉన్నప్పటికిన్ని, ఎంతకీ కనముగా
కాన్పును మానే కనుగొనవలసినది "మూలబిందు" అను
బోషధము పుచ్చుకొనబడవలస అధిశ్రమములో మరుదను.
తెల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0-0. (1884)
మూలబిందు డిపో, టి. పి. రోడ్, వేపాక్, మదరాసు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I

కొరసనాయులు.

అయ్యో, బసలు, కొరసనాయుల్ చిక్కక వడినపాటు అనేకజన్మములకు మరణిపోయి అని తలచుచున్నాను. ఈనాడు కొరసనాయులు నమ్మకొని ఆచారములైన వేయుట తగ్గించిరి. తేనెన ఆహారపువైరులో, ఆముదాల వండించుకొనుడగ, ఆముదపుగింజలనే అమ్మకొనసాగిడి వండిన ఆముదమునై నా, యిండ్లలో దీపాలకని, నిలవ చేసినోక, ఆముదమునా అమ్మివేసిరి. ఆముదపు గింజలు, ఇంగ్లాండునకు, 1916 సంవత్సరంలో రంజున్నరవేలు (2500) టన్నులు మదరాస్ కోస్తాలోనుండి యెగుమతి చేసినారు. మరుసవత్సరం, 1917 సంవత్సరంలో, (14818) పదునాలుగువేల మున్నూరు టిల్లర టన్నుల ఆముదాల గింజలను మనవారు సీమకు యెగుమతిచేసి వేసినారు. అనగా 1916 సంవత్సరములో వండిన ఆముదాలకు, ఆరితలు ఆముదాలు 1917 సంవత్సరంలో, పంపివేసి, దీపానికి చూడలేక, కొరసనాయుల్ చిక్కక, చిక్కవడినారు గదా. ఇకనైనా తెలిసి తెచ్చుకొని ఆముదాలు పండించి, గింజలుగాని ఆహారంగాని, అమ్మకొనుడగా, కొరసనాయులను వాడకుండా మనవారు ఉండగలరా? ఈతెలిసి, పండించే రైతులకు, అమ్మే వర్తకులకు కలగాక, జనసామాన్యముయొక్క కష్టసుఖములను రైతులన్ను వర్తకులన్ను కనిపెట్టరలే. దేశములో, జనుల సౌకర్యము అలోచించకుండా, జేతాంతరమునకు స్వలాభము నిమిత్తము పంపివేసెడి వర్తకులను, రైతును కూడ దేశ శ్రేయోభిలాషలు కారని చెప్ప నగును. కొరసనాయులను చూచు సంవత్సరములో జనులు కొనకుండా ఆముదమే వాడుదురు గాక.

మ.కాం.కంగోలు
కందుకూరు

II

ఆంధ్రాశ్రమస్థాపనము

అయ్యో, 17-8-19 తేదీ గల ఆంధ్రాశ్రమస్థాపనము నా! ఆభిప్రాయ మిందును గూర్చి బొంబయిలోని చతురగు తెలియే యుండును. "మరికొంత సలహా వ్రాయవలయు నని ఆభిలాషకలుగుటచే" ఈ వ్యాసము వ్రాయుటకు కారణమై నది. షేరు 1-కి నేను వ్రాసిన ప్రకారం రు 25-0-0 లు రేలు పెట్టుటకుండు శేవగిరిరావుపంతులుగారు వ్రాసినటుల షేరు 1-కి రు 15-0-0 లు పెడితేనే చాలా బాగా వుంటుంది. వారి వ్యాసములో జాను శిలారంభము నుండియు పని జరగవలెనని ఆధిక ఆచారతతో వ్రాసినారు. పుజల యిబ్బందిని గర్వరహిత దీర్చుటలో ఆంధ్ర మరుగుదనము చూడవలసిన విధియే గాని "వీరికి ఆరంభశూరత్వము పనికి రాదేమో యని తలచితిని." షేరు సంపాదించుటకు ఉత్తర సర్కారులలో వీరికిగా ఏజెంట్లు సంపాదించ బడవలయును. కాకీ, రామేశ్వర యాత్రీకులను ఏమిగొని తీసుకు వెళ్లేమాదిరిగా కొంత కాలమునకురైలు స్టేషనునంద్ ఆంధ్రాశ్రమ ఏజెంట్లు వారి బసకు కొత్తవారిని తినికొని తినుకొని వెళ్లుటకు తగిన యేర్పాటు వుండవలెను. వారి జూట ములై, బాగ్ లతచేయుటకు దగినబస యేర్పాటు చేయవలెందవలెను. ఆశ్చర్యాంజనముచే ఆంధ్రాశ్రమ ఏజెంట్లను తెలిసిందో అలాగుననే ఆంధ్రాశ్రమ మంటే తెలియవలెను. ప్రతిగోడకును పెద్దపెద్ద నోటీసుల ద్వారా సంగతి ప్రకటించవలెను. రేపు సంవత్సరాదిని జరగబోవు సభలో కార్యనిర్వాహకసంఘ మేర్పడి పని ప్రారంభము కావలెను. ఆ కోణానై, అద్వైతముగా 1 ఏప్రియల్ ఆయినది. ది 31 మార్చి ఆ 1920 లో సాలాసరి పూర్తియగు "ఈఆఫీసులో సర్దిగణానకు లెక్కలు వగయరాలు తేల్చుటకున, అధికారులు వీని ఆదాయం వైన వృత్తి పన్ను నిర్ధారణ జేయుటకును తగినట్లు ఆఫీసులో సంవత్సరముగా ఏర్పడి యుండును. అందుచేత సిద్ధాధి 30 వైక్రి శుం కొజునే దీనికి ను ముహూర్తం చేయుటకు తగినదిగా నున్నది. క్రస్తులలో కరవుకోజులు అసన్నమైనవి. ఆంధ్రదేశమందు సామ్యము బహునిక్కచ్చి కలిగియున్నది గనుక ప్రస్తుతములో తలచుకొన్న షేరు పూర్తిగాకపోవచ్చును. అందుచేత నిరుత్సాహము జెందకయెందుగా అభయము ఆశ్రయములవర కైనను షేరు పోగుచేయుటకు ప్రారంభించ వలయును. ఒక సంవత్సరం షేరు పోగుచేసిన తర్వాతనే వీనిని స్థాపించవచ్చును. ఈలోగా ఈసంఘమును రిజిస్టర్ చేయించి నలుగురుకు తె

లిపేటట్లు చేయవలయును. ఇది నాయుంటు స్థాపకంపై గనుక దీనిరూపును కార్యనిర్వాహకసంఘమువారే యోచించి ప్రయ రించవచ్చును. పదివేల షేరు పూర్తియైనయెడల ఒకలక్ష రూ పాయిల మూలధనము పోగుచేసినచో కాశ్యోతమైత, పునాది యేర్పడును; ఇంత పెద్ద మొత్తము పోగుకాదని లోచనపును కమిటీవారికి లోచనన్ని షేరు నే గైకొని మిగత షేరు మూలధనము వచ్చును. ఇంతకీ ధనముల మిదంజగత్ ఆనేవ్యాసము నను సరించి "ధనములేనిదే యేపనియు సాగదుగనుక ప్రతివాదను వారివారికి క్రికొలది షేరుకొని" ఆంధ్రాశ్రమము ఇరంతవిగా నుండుటకు తగిన యేర్పాటు చేయగలండులకున్న ఆంధ్ర సోదరుల నందరిని మరమరి ప్రార్థించుచున్నాడను.

పాలమూరు, క్రొత్తవల్లి - నరసింహము,

III

బమ్మెరపొత్తనామాత్యుడు
ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు.

అయ్యో, బమ్మెరపొత్తనామాత్యులకు నువ్వారావు పంతులుగారు కడపలో నిచ్చినయుతవ్యాససంగ్రహమును 24-8-19 తేదీగల ఆంధ్రాప్రతికలో ప్రేక్షి కతోగాంచితి. అందునావిషయ మొకంత వ్రాయబడియుండుటచే జవాబు వ్రాయవలసి వచ్చెను. నాకును శ్రీనువ్వారావుపంతులుగారికి కొన్ని యుత్తరప్రతికృత్యములు నడుచుచున్నవి. అం దొకచో నేను 'ఆంధ్రవాల్మీకి'యగుమీకు వెన్నవాళిమానముండుటవింతగాను. మాగురువరంపరా వచ్చిన యాచారము నిశ్చింద 'అని వ్రాసినటుల వెలిపి యది యసంబద్ధమనియు, తుద్రదమయములలో దిగివినయు ప్రపంతులుగారు నెలవిచ్చినారు. నేనువయోగించిన మాటలే వ్రాయబడినవి యనబాలను కాని యందుచేత నేను వ్రాసిన విషయమున కర్థభేదములేదని విన్నవించుచున్నాను. నేను ప్రయరించిన 'పోతనామాత్యకవిజీవితము' 35వ పుటలో శ్రీపంతులుగారు, రామయ్యపంతులుగారు, రావుబనాదను వీరేశలింగంపంతులు మొదలగువారిని విచ్చలవిడిగా దూషించుటకు భారంభించి తరువాతసంఖ్య నెల్ల నిందావాక్యములతోను పరిహాసోత్తరలతోనునింపియున్నారని అని వ్రాసియుండ, శ్రీనువ్వారావు పంతులుగారు నాకొకయుత్తరమును వ్రాయుచు 'శ్రీరామయ్యపంతులుగారు నాకుమిత్రులు. వారిని నేనుదూషింపగారణములేదు... శ్రీరామయ్య పంతులుగారిని నిందించుటలపు నాకులేదు' అనే మొదలగు సంగతులతో శ్రీ వీరేశలింగంపంతులుగారి ప్రశంస లేకుండ వ్రాయుటచే వారిని దూషించినట్లుంగీకరించిన స్థిరపరులకొని వెన్నవపక్ష పాతము గనపడి రింటిని. శ్రీ రామయ్యపంతులుగారిని దూషించినట్లు గనబడువాక్యములను వెలుగుగోనంతలో ముందుపారబాటున వీరేశలింగము పంతులుగారిని దూషించిన వాక్యములు గల పుటలను వెలియబడితి. దానికి శ్రీ నువ్వారావు పంతులుగారు 'శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారిని గురించిన వాక్యములకై యేల వృథా శ్రమించితి' అని వ్రాసినారు. ఇందువల్ల గురుతుల్యులగు శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి యెడ శ్రీనువ్వారావు పంతులుగారి కెట్టి యభిప్రాయముగలవో చదువులు తెలిసికొనగలరు. నేను చెప్పి పురి ప్రెసిడెంట్ కాతడి విద్యార్థి నై ముండిన కతంబున శ్రీ నువ్వారావుపంతులుగారును గురుతుల్యులే. ఆకాశజిహ్వ సాంధ్రపండితులగు నుండిన కీర్తిశేఖరై న మహామహాధ్యాయ కొక్కొండ వేంకటరత్నం పంతులవారి నాటికొండ గురువులగువారికిని తర్వాత వచ్చినవారికి నెట్టిభేదాభిప్రాయము యుండెదో విద్యల్లోక మెరిగిన విషయమే! శ్రీ వీరేశలింగం పంతులుగారి విషయము నదలివ్రాసినప్పుడు నే నాసంగతి దెబ్బపుట యసంబద్ధమా! నాగురుతుల్యులగు శ్రీ నువ్వారావు పంతులుగారికిని శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారికిని గల భేదాభిప్రాయపరంపర నూర్చుటకు తుదగ్గి విషయమా? నావ్యాసమునకు జవాబు వ్రాయుటకు కిని కారణములా? సభచేసి చుచ్చుట నావ్యాసము నందలి యసత్యములను వెల్లడించెద మని శ్రీ నువ్వారావుపంతులుగారనుచున్నారు. నావ్యాసమునకు రెండవ కూర్పు సిద్ధము చేయుచున్నాను. వీరి యాక్షేపణలకై నిరీక్షించుచున్నాను. చరిత్రగ్రంథములలోని సత్యాసత్యములు గ్రంథాధారములను బట్టి యుండును. నాఆభిప్రాయములు పారబాటుగావచ్చును. అచ్చుపడిన చరిత్ర పుస్తకముల సాధారణించి వ్రాసినగాని చాటువాక్యములను జరప్రతిని నేనాధారములగు గొనియుండలేదు. ఇంతవరకు నాకువచ్చిన యుత్తరములలో భేదాభిప్రాయము లేదు. భేదాభిప్రాయముగలవారు నావ్యాసమునందలి యసత్యములను వెల్లడిజేసినవారికి కృతజ్ఞుడనై నవరణచేసి

రెండవకూర్పు ప్రయరించును పోతనామాత్యునికి నాంధ్రావాల్మీకిగారి వెన్నవాళిమానమునకు సంబంధము శ్రీ రామయ్య పంతులుగారియెడ జూపిన కక్షపాతము. శ్రీ నువ్వారావు పంతులుగారి యుత్తరములో పోతనామాత్యుని గుటింబి గాక శ్రీ రామయ్యపంతులుగారి దూషణనుగురించి వ్రాయబడినందున నా జవా బియ్యబడినది.

పెద్దిభొట్ల వీరయ్య.

IV

శ్రీ గాంధీమహాత్ముల సత్కారము.

ఆంధ్రప్రతికా సంపాదకునకు. అయ్యో, బ్రిటిషు రాజ్యాంగనీతి విరుద్ధము లైనట్టి రౌలట్ బిల్లులను గురించి శ్రీ గాంధీమహాత్ములు తనతోడి ప్రజలకును, ప్రభుత్వము వారికిని పంపిన సందేశమును గురించి సంప్రదించుటకు రాజప్రతినిధి శ్రీ గాంధీమహాత్ములకు డిల్లీకి రమ్మన మని పంపిన యాహ్వానము మీద శ్రీ గాంధీ మహాత్ములు డిల్లీకి వెడలుటయు, శ్రీ గాంధీమహాత్ములు పట్టుదల గలిగి లొంగకపోవుటయు మా సోదర రైతులు ప్రతి కాముఖమున తలకించియే యుండును. శ్రీ గాంధీమహాత్ములకు రాజప్రతినిధి యాతురత్వగ్లి యాహ్వాన మంపుటకు గా కారణ మేమి? ఇందలి మూలకత్వము మా సోదర రైతులకు వెలియని యోక్షము కాదు. శ్రీ మహాత్మా గాంధీమహాత్ముల ధర్మ సత్య, కాంత, ఆత్మనిగ్రహములే ప్రామాణ్యములు. శ్రీ గాంధీమహాత్ముల దివ్యతేజస్సు పాశ్చాత్యులకు తెలియ నది కాదు. క్రిమినల్ లా బిల్లులను గురించి మన రైతులు 25-1-1919 తేదీన బె జ వా డ లో జరిగిన కృష్ణా జిల్లా రైతుల మహాజనసభ, పంచమసూచకే సందర్భమున 16-2-1919 తేదీన నిడదవోలులో జరిగిన వత్త సమావేశ సందర్భమున మన తీర్మానము గు ననమృతిని ఖండితముగా తెలియచ్చుచు గావించిన తీర్మానములను ఇండియా గవర్న మెంటువారికిని, మద్రాసు గవర్న మెంటువారికిని, సామాన్య శాసనసభాసభా ప్రజాప్రతినిధులకును బంపితిమి. మనరైతులకష్టముల నివారణజేసికొనుటలో మన సంరక్షకుని విధానానుకూలముగా సభలు జరిపి మన మొరలను పుభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నప్పుడు కార్యసాఫల్యము గాతదని వెక్కిరింపు మన రైతులలో నిరాశ యికాంతి కలిగి మృగ్ధులగుం డిరి. వారి కక్కడై ప్పడిడేరు నోరైతులకు వెలియనిది కాదు. గనుకనే కృష్ణామండల రైతుసోదరులు దూరమాలాచిందెయి కృష్ణాజిల్లారైతుల సంఘమునకు సంరక్షకులుగా నుండ శ్రీ గాంధీ మహాత్ముల బ్రార్థించితి. శ్రీ గాంధీమహాత్ములు 88 కొట్ల భారత సంతాన మంతే లీనమైయుండెను. స్వచ్ఛమైన భారతకీర్తి నశించు సమయము కని సత్య, ధర్మప్రకములను ధరించి శ్రీ గాంధీమహాత్ములు ఆ రౌలట్ బిల్లుల రంగమం దురికెను. మన రైతాంగమును పలునెలలనుండి కలవరపర్చి వేధించుచున్న నీటితీరున నాస్త్రీ విషయము మనకందరికి తెలిసిన సంగతియే. సిక్కిముగ డెల్టామీద లాభముగడించు నుద్దేశ్యమే లేదనియు ప్రజాసౌకర్యమే ప్రధానాశయమై ప్రభుత్వము వారు నీటితీరునను రి నుండి 4, 4 నుండి 5 కు హెచ్చుజేసి 100-కి రు 18 లు వడ్డీ గిట్టుదున్న తరి ప్రభుత్వము వారు ఆయుక్తముగా రి నుండి 6-4-0 కు హెచ్చుచేయ నుద్దేశ్యమటయు, మనరైతులు తీరమగు ననమృతిని తెల్పినను మన రైతుల మనోభావములను గుర్తెంగని వారై ప్రభుత్వము వారు 31-8-19 తేదీ వరకు ఆక్షేపణలకు వాయిదా పొడిగించుటలో ప్రభుత్వమువారి నాణిజ్యపరిపాలనాపద్ధతిని రైతులు గుర్తెంగియే ఉత్తరపుయొక్క పర్యవసానమున కెదురు జామయండిరి. అప్పుడు రైతుల తేజస్సును వెలిగిక్కించున వాసత్యాగవాక్రతమే. అప్పుడు రైతాంగమున కడ్డు పడవలసిన కూరు దా గాంధీమహాత్ములే యని రైతుల మగు మనము నమ్మియుంటిమి. గత వత్సరములలో పంటలు బాగుగా నవ్వవడి రైతాంగము వెక్కిరియజులు పాలైయుండ ఈ సంవత్సర భాగ్య పు పంట రెట్టింపు పండినప్పుడు విదేశములనుండి వచ్చెడి నూలు, గుడ్డలు, ఇనుము, నూనెలు మొదలగు వస్తువుల ధరలపరిమితులకు వెచ్చువెరియొండ ప్రభుత్వమువారియైనను తగ్గించుటకు పూనుకొనక రైతులందరియే ప్రధానపంతు యగు భాగ్యమునకు ధర నిర్ణయించుట, భాగ్యపు బె గు ము లికి నాటంకములు కలం గ జేయుట అసమంజసము. జిల్లాలో

తల్లి:— ఎక్కడవారికిఁజూతా ఆ రాష్ట్రముకన్న నీకు ?
 పిల్లవాడు:— తూనుమీ- మల్లీ - మల్లీ - జూమలకల
 బోనులో దొలికింది.

ఆంధ్ర విద్యా నిధి సంవత్సరాది భిక్ష

ఆంధ్ర విద్యా నిధి సంఘమున సంవత్సరాది పండుగ దినమున ధన సహాయమును వేడుట యాచారమైనది. ఇప్పుడు వైద్య విద్యార్థులు నలు వూరు ఆయుర్వేద వైద్య విద్యార్థి యొకరు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులు మువ్వురును విద్యానిధినుండి సహాయమును బొందుచున్నారు. గత సంవత్సరమునందు విద్యార్థి వేతనములకై రూ. 1600 లు వ్యయము చేయబడినది. విద్యానిధి కీ యేడు ధన సహాయము లభించినచో విద్యార్థి వేతనముల నాపవలసి యున్నది యేర్పడును. ఆంధ్రదేశాభిమానులును విద్యార్థులనులును సంవత్సరాది పండుగ దినమునందు విద్యానిధికి ద్రవ్య సహాయమును జేయుట కును ద్రవ్యమును సమకూర్చుట కేర్పాటును జేసి యును మార్గములను సఫలము చేయుటకు వేడుచున్నాము.

వి థ య్యోజన,

ఆంధ్ర విద్యానిధి కార్యదర్శులు,

7, తెలుకెట్టపిడి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం: మార్చి నెల 28-వ తేది

శుక్రవారము.

కొత్త చిక్కులు

సంధిసభావ్యవహారములు త్వరలో ముగియకుండ నెద్దియో నొక నవాంశర ముద్దగులు చున్నది. ఇంతవరకును శత్రుత్వమువారు యుద్ధ విరామ నిబంధనలను తిన్నగ చెల్లించకుండుట చేతనే కాలహరణ మయ్యెను. ఇటీవల జర్మనీ వారు కమ్మింపవలసిన వాణిజ్యనౌకలను సమర్పించకుండుటచే, కొంత యాందోళనము ప్రబలెను. తుట్టుతుడగు జర్మనీవారు నౌకల నిచ్చుటకును, మిత్రమండలివారాహరణ దాడుల సమకూర్చుటకును బడంబడిక జరిగెను. కాని దీనిని నెరవేర్చుటకు, కొందరు జర్మను నావికులు నిరాకరించినట్లు చెలియుచున్నది ఇది యిటులుండ, హంగేరీ దేశమునుండి కల్లోల వార్త లేతెంచుచున్నది. హంగేరీదేశము జర్మనీ ఆస్ట్రియాతో సానుభూతి జాడక చాలకాలమునుండి మిత్రమండలి కక్ష నువలంబించుచున్నట్లు యూహించబడెను. కాని, బాల్టిక్కుల సిద్ధాంతము లాదేశమున గూడ వ్యాపించినది. బాల్టిక్కుల చిహ్నము లా దేశమున బడులకును కొక యవకాశము గలిగెను. రుష్యులు బాల్టిక్కులు, ఉక్రేనియాలో విజృంభించుచున్నారు. వారి విజృంభణము సరికట్టబడును, జర్మను ప్రాబల్యము హెచ్చకుండ కాపాడుటకును, హంగేరియనులకును బాల్టిక్కులకును సంయోగము సాధ్యపడకుండుటకును, రుమేనియనులకును హంగేరియనులకును సంఘర్షణమున కవకాశము లేకుండ, సంధిసభవారు కొంత భాగమును తటస్థభాగముక్రింద మార్పజలపెట్టి రుమేనియను, పోలిష్, చెకోస్లావుల రాష్ట్రముల నిర్మింప నుద్దేశించిరి. ఆ యుద్ధము ననుసరించి హంగేరీ రుమేనియాలకు వేరొకసరి

హద్దు నేర్పరచుటకు వాడుదేశించి కొంటు క్యారలి గారికి తమ యభిమతము చెలిపిరి.

ఇంతటితో హంగేరియను, కల్లోల ముదయించెను. దేశములో దాగియున్న బాల్టిక్కుల శక్తులన్నియు నొక్క మారు విజృంభించెను. కొంటు క్యారలిగారు తమ కడవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. సాంఘిక వాదులు ప్రభుత్వమును స్వాధీనపరచికొనిరి. సోవియటు ప్రభుత్వము స్థాపితమయ్యెను. నూతన ప్రభుత్వమువారు వెంటనే నొక ప్రకటనము గావించిరి. ప్యారిసు సభయందు హంగేరిలో చాలభాగ మార్కములకు నిశ్చయించబడుటచే, తాము ప్రభుత్వమును స్వాధీనపరచికొంటిమనియు, పెద్దభూములు, గనులు, కరిశ్రమలు, ధనాగారములు మొదలగువాటినిన్నిటిని ప్రజల యుపయోగమున కిచ్చివైచెనమనియు, రుష్యా సోవియటు ప్రభుత్వముతో సంయోగము నాశించెనమనియు, హంగేరీ ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరి. ఇంతియగాక, భూస్వాములు, ధనికులు, మొదలగువారి నందరిని నెదుర్చుటకు, రుమేనియ సర్వీసు క్రోషియా సంస్థానముల కార్మికులందఱును తమ కీషయమై తోడ్పడవలెనమి, జర్మనీ జర్మను-ఆస్ట్రియా దేశముల ప్రజలు గూడ హంగేరీ మార్గ మవలంబించి సంధిసభతో సంబంధమును వదలికొని, రుష్యులు బాల్టిక్కులతో జేరవలెననియు, నూతనప్రభుత్వము ప్రకటించెను. ఈ వార్త హంగేరియనులను తిని నొక గారికి వాయువాతామూలమున తెలియబడుటజనెను. హంగేరీవారి చర్యకు జర్మనీవారి రహస్య ప్రోద్బలము కలదేమోనని సందియము గలుగక మానదు. బ్రిటీషు ఫ్రెంచి వార్తా పత్రిక లీ విషయమై తత్తర బాటు గనుబటులు సహజము. సంధిసభావ్యవహార మంతయు త్వరలో ముగియుననియు, ప్రపంచశాంతి త్వరలో సమకూరుననియు ఆతురముతో వీక్షించుచున్న సమయమున, హంగేరీవారు యుద్ధవిరామపు షరతులకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి శాంతికి భంగము గలిగించుట ఎవరి కయినను తొలుతాటు కలిగింపక మానదు.

యుద్ధ విరామపు షరతుల సనుసరించి పోయలు డాక్షిణ్యుల దిగుటకు జర్మనులు నిరాకరించిరి తెలియుచున్నది. పోలు లిందుకు భిన్నముగ దిగిరేని, వారి రాకను జర్మనులు బలవంతముగ నిరోధించెద రనియు, మిత్రమండలి పోలిష్ యుద్ధ్యోగులను నిర్బంధములు లేకుండ ప్రయాణముచేయుట కంగీకరింప రనియు చెలియుచున్నది. దీనిని బట్టి, జర్మనులు డాక్షిణ్య విషయమై మిత్రమండలి సూచనలను నిరాకరించినట్లులే ఎంచవచ్చును. తాము సంధిసభలో గూడ పాల్గొనమని వీరు బెదిరించుచున్నారు. ఈ చిక్కులన్నియు, సంధిసమావేశము త్వరలో ముగియకుండ నభ్యంతరముల బెట్టుచున్నవి. చీనావారికిని, జపానువారికిని తగిన యొకమత్యము గుదురుట లేదు, కియోచోను, జపానువారు వెంటనే వదలిపెట్టునట్లు సంధిసభవారు నిర్ణయింపవలెనని, చీనావారు పట్టుదల జూపుచున్నారు. తమకు సంధిసభ ముగియునోకల పూర్వముగ్రామము నొసగనిచో, తాము సభనుండి లేచిపోయెదమని, ఇట్టి ప్రతినిధులు బెదిరించుచున్నారు. ఇమిగ్రేషను సంబంధముగ చిక్కులనేకము లింకను గలవు. వర్ణభేదము గమనింపక, ఎల్ల జాతులకును సన్యదేశములలో తగిన సన్మానము జరుగునట్లు శాసించుట యవసరము. జపానువారి సధిసభ రాజ్యములలో చులకనగ జూచుచుండుటచే,

వారి సమస్యను సంధిసభవారి యెదుట నుంచిరి. స్వపరిపాలనము ననుభవించుచున్న జపానువారి స్థితియే యిటులుండ, హిందూదేశము లెట్టి కష్టము పాలగుచున్నారో యూహించుట సాధ్యము. ఈ క్రుశ్నను, సంధిసభవారు పరిష్కరింప కూడదని, అధినివేశ రాజ్యములవారనుచున్నారటగాని, ఇందుకు కారణమెద్దియు లేదు. వివిధజాతులకు గల వైమనస్య కారణముల నీసంధిసభవారు బోద్వోలచిచో, ముం చెప్ప దిది సాధ్యమగును? ప్రాచ్య పాశ్చాత్య విభేదము లీ సమస్య విషయమై దొలగించి, సంధిసభవారు తగిన కట్టుబాటుల నిర్మించుచో, ప్రపంచమున కెంతయో లాభము గలుగును. ఆస్ట్రేలియా కెనడావారి యభిప్రాయము స్వార్థపరత్వమును సూచించుచున్నది.

సంధిసభవారు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలు కొనురాను సంక్లిష్టము లగుచున్నవి. ఇందులో వింత యెద్దియు లేదు. ఇప్పుడు పరిష్కరింపబడవలసిన విషయములు, ప్రపంచభావ్యభివృద్ధికి సంబంధించినవి. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము సామాన్యముగ నెఱవేరుకది గాదు. ప్రతిజాతియు, మానవ జాతి జేమమునే ముఖ్యాదర్శముగ నెంచి తమ కోర్కెలనందు కనుగుణ్యముగ వెలిబుచ్చుచుండవలయును. స్వలాభముకను విశేషవృద్ధి గలిగినను, దానిని సంతోషముతో భరించుట కెల్లరును సంసిద్ధులు గావలయును. పునర్నిర్మాణమును సార్వజనిక సూత్రములపై నాధారపరపవలయును. మిత్రమండలివారు ప్రకటించిన, వ్యాపక, ధర్మ, స్వాతంత్ర్య సూత్రములపై పునర్నిర్మాణము నాధారపరపవలయును. ఇక్కార్యము సులభసాధ్యము గాదు. వ్యక్తులుగాని, జాతులుగాని తమ స్వార్థపరత్వము నొక్కమారు విడచి, స్వార్థరహితులుగ మారుట దుర్లభము. మానవుల హృదయము నందు మార్పు గలిగినగాని, సంధినిశ్చయములు వాంఛాఫలసిద్ధి గావించ నేరవు. జర్మనీదేశము సంధి నిబంధనలను కాగితపు తునుకలగ పరిగణించుట చేతనే, యింతటి ఘోర సంగ్రామ మవసర మయ్యెను. ఇకముందుగూడ, నేజాతి యయినను అట్టి కార్యమునకు బూచుచో, ప్రపంచమునం దెంతటి సంక్షోభ ముదముంచునో యూహింపజాలము. ఆకారణముచే, ప్రపంచమునం దెట్టి వేర్వేరు శక్తులు విజృంభించుచున్నవో, వాటి ఫలిత మెద్దియో, వాటి నన్నిటిని ప్రపంచాభ్యుదయమునకై నెలుల సమన్వయము జేయవలయునో, సంధిసభవారు గమనించి, ఎల్ల రకు సంతృప్తి గలిగించెడి బునామలపై జాతీయ సమ్మేళనా సౌధమును నిర్మింపవలయును. సంధిముగియులోపలనే, విదిత సంఘటనము లన్నియు ముగియుట లాభకరము. ఏదోవిధముగ సంధిముగిసిన పిమ్మట, ప్రపంచమున తిరిగి కల్లోల ముదయించే నేని, సంధిసభవారి శ్రమ యంతయు బూడిదలోని బన్నిరు సామ్యమగును. ఇంతవరకును జర్మనుల పట్ల, మిత్రమండలివారు దాక్షిణ్యముతోనే బ్రవర్తించుచు, నానాజాతుల సమ్మేళనమందు వారి కర్తవ్య మొసగ బ్రయత్నించుచున్నారు. కాని వారు హేతువునకు కట్టుబడక, అన్యధా ప్రవర్తించుచో, ఈ మారు జరిగెడి పోరాటముతో శత్రువుల వివాదము పూర్తియగుట నిశ్చయము.

ఈజిప్టు దేశము : సైనిక పరిపాలనము

తుట్టతుడకు ఈజిప్టుపై సైనిక శాసనము ప్రయోగించవలసిన సాధికారము వర్తింపజేసింది. ఈజిప్టులో నేమి జరుగుచున్నదో నిదివరకు చూచాయగ నైనను హిందూ దేశమున దెలియలేదు. రూతుల తండ్రివారై ననునరించి, అళాంతికి మూల కారణమంత పెద్దదిగాదు. ఈజిప్టు జాతీయవాదుల ప్రవాసముగూర్చి యడుగబడిన ప్రశ్నకు, డబ్బి వాడుగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము బట్టి, సంపూర్ణ సామ్రాజ్యస్థ స్వభావిపాలనము గోరెడి జాతీయ వాదులు కొందరు తమ యభిప్రాయముల నాంగ్ల ప్రజలకు దెలుపుటకు లండను నగరమునకు బోవ నిశ్చయించిరియు, అందుల కాంగ్ల ప్రభుత్వము వారికి కఠినతలేదనియు, యిరువురు మంత్రులు మాత్రము సంధిసభాసంతరము విచ్చేయుట కంగీకరింపబడెననియు, దెలియచున్నది. కాని, జాతీయ వాదులకు గూడ రాసీయనంగీకరించిన గాని తాము రాజాలమున, మంత్రు లిరువురు దెలిసిరి. అంతట, మంత్రులు రాజీనామా సచ్చిరి. ఆ పయిన మంత్రుల పర్వ మేర్పడుటకు ఏలుగలుగ లేదు. అప్పటినుండియు ఈజిప్టునందును అలెగ్జాండ్రాయందును, అల్లరులు బెరిగి, తుడకు సైనికపరిపాలనము ప్రబలువంతటి దుష్స్థితి వర్పడెను. స్వయం నిర్ణయ సూత్రము, మిత్రమండలి వారిచే నంగీకరింపబడెను. స్వల్పజాతు లన్నిటికిని, ఈ సూత్రము వర్తింపజేయబడుచుండ, ఈజిప్టు ప్రజల యభికారము గోరుటలో వింత యెద్దియు లేదు. ఒకవేళ ఈజిప్టు జాతీయవాదుల కోర్కె లసభ్యములని యొడినను, వారి మొత్తల నాంగ్లదేశములో దొరుకునుట కభికారు లుత్తరువిచ్చినచో, యితటి కలవరము ప్రబలియుండెడిదిగాదు. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోయి, ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యసంస్థానము నేర్పరుపదలచిన దక్షిణాఫ్రికా జాతీయవాదుల ప్రయోగమున కంగీకారపత్రముల నొసగినపుడు, ఈజిప్టువారి యెశల వేరుగ ప్రవర్తించుటకు కారణము గాన్పించదు. కొంచెము నేర్పుతో నొంతటి యశాంతి నయినను బోనాడవచ్చును. అంగ్లేయాధికారులు, సంగ్రామ సమయమున జూపిన యున్నతాశయములను, తమ యధీనమందున్న రాజ్యములం దమములో బెట్టుచో, అంగ్లసామ్రాజ్య మొకను బలపడి స్వాతంత్ర్యనిలయమై వెలయగలదు.

యాత్రాస్థలములు

యాత్రాస్థలములలో ప్రజలకు తగిన సౌకర్యముల గలిగించు విషయ మాలొచించుటకు, విచారణసంఘ మొకటి ఏర్పడి, వారి సూచనలపై ప్రభుత్వమువారు సామాన్యముగ నెట్టి చర్య దీసికొన దలచిరో నిదివరకు కొంతపడి ప్రచురించి యుండిరి. ఈ ప్రచురణమునందు, రైలు సౌకర్యములు, జలసమృద్ధి, భోజన సదుపాయములు, పారిశుధ్యపు పేర్పాటులు, అంటుబాడ్యముల నివారణము, రైల్వేవారికి ప్రయాణికుల సంఖ్యను ప్రభుత్వాధికారులు ముందుగ దెలుపుట, మొదలగు విషయములు చర్చింపబడెను. ప్రత్యేక స్థలములలో నేర్పాటు జేయదగిన సౌకర్యముల గూర్చి మాత్రము, ఆయా స్థానిక సంఘములతో యోచించి దెలిపెనమని, ప్రకటనమున గలదు. అట్టి యోచనాఫలితమును ప్రభుత్వమువారిపుడు వెల్లడించిరి. స్థానిక సంఘములకు, ప్రభుత్వమువారిందుకొరకై రు. 3,30,250 రూప్యముల గ్రాంటు నొసగిరి. ఇందుకు దోడుగ నీ సంవత్సరమునందు 50,000 రూప్యములను, రాజపు సంవత్సరము

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాది భిక్షలు

తొలి దానము నిత్య దానము

దేశ బాంధవులు విద్యాభిమానులు సంవత్సరాదిని విద్యాదానముచేయ ప్రార్థితులు. తృణమై నను మహామేరువు

లక్షరూప్యములను, నీయదలచిరి. మధుర, మధుర జిల్లాలోని తిరుప్పూర్ కుకరామ్, అలగార్ కోయిల్, రామేశ్వరము, ధనుష్కోటి, అశ్వారు తిరునగరి, తిరుచెందూరు, పళిని, శ్రీరంగము, కుంభకోణము చిదంబరము, కాంచినగరము, తిరువణ్ణామలె, వెలగగల్లి, నాళూరు, ఉడిపి, తిరువూర్, తిరుపతి, కాళహస్తి, తిరుచానూరు, తిరుమల, మాత్రాస్థలములలో గావించవలసిన సౌకర్యములకూర్చి వివరింపబడెను. ఆంధ్రదేశమునా దింకెట్లు యోయాత్రాస్థానములు గలవు. వాటిలో ననేక స్థలములకు వెడలుబడు ప్రయాణికులకు సరియగు మార్గముయినను లేదు. కొన్నిటియందు, నీటివనస్తి చాల తక్కువ. అట్టివాటిని, ప్రభుత్వ ప్రకటనములో నసలే పేర్కొనలేదు. శ్రీశైలము, మహానంది, కోలపుకొండ, మంగళగిరి, సింహాచలము, మొదలగు ప్రదేశములలో, యాత్రికు లనేక మగు నిబ్బందులకు లోనయ్యెదరు. ఏటి సంగతి ఏమి యోచించ బడెనో తెలియకున్నది. ఆంధ్రదేశపు విషయము లన్నియు, నిలులనే వెనుకబడు చున్నవి. ఆంధ్రదేశమునగూడ తగిన సౌకర్యముల లభించునటుల, విచారణ సంఘ సభ్యులుగ నుండి గా. మోచర్ల రామచంద్ర రావు మంత్రులు గారిని ప్రయత్నింప గోరెనము. ఆంధ్రులుగూడ తమ కోర్కెల నీ విషయమై దెలుపు టుదితము.

విల్లింగుడను ప్రభువుగారి యువన్యాసము

చెన్నపురికి బయలుదేరు సందర్భమున విల్లింగుడను ప్రభువుగారికి, భారతీయులు విందుజేసిరి. ఆంగ్లేయులయందును, భారతీయులయందుగూడ, విశ్వాసము, సహకార భావములే ముఖ్యముగ చెరుగవలయుననియు, ఈ రెండు గుణములను పెంపొందించుటకు, తాము మద్రాసులో కృషిసలిపెదమనియు, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు వాగ్దానము జేసిరి. హిందూదేశము, అధినివేక రాజ్యములతో బాటు సమానస్థాన మాత్రమొచ్చెడి దిన మరుదొచునపుడు, తాము సంతస మొందెనమనియు, గమ్యస్థానమును భారతీయు లెంత త్వరలో జేరిన తరుకంత సంతసమనియు, అందుకొరకై ఆంగ్లేయులకును భారతీయులకును మధ్య గల అపసమ్యక్తము మోలగవలయుననియు, ఏమి పొద్దునీచిరి. విల్లింగుడను ప్రభువుగారి కోర్కె లెంతయు ప్రశంసార్హములే. ఏమి గోరెప ఫలితమునే, అతివాదు లనబడెడి వారు కూడ వెలిబుచ్చినందులను, వారినింతకు మున్ను ఏ రేల నిందించిరో తెలియకున్నది. గమ్యస్థానము త్వరలో జేరవలయునని, ఆశించ సంతమాత్రమున, అతివాదుల విసర్జింపవలయుననుట వింతగ నున్నది. విల్లింగుడను ప్రభువు గారిట్టి యచూహనముల విడనాడి, రాజకీయ పక్షపు చిక్కులలో జోక్యము గలుగజేసి కొనక, ప్రజల కోర్కెల సఫలపరుప నెత్తించుచో, వారు రాజ్యాంగ సంస్కరణ సాఫల్యమున కెంతయో ఊడ్చుడి, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు గాగలరు.

గోదావరిజిల్లా సంఘము

ఈసంఘపు 1918 సంవత్సరపు రిపోర్టు, మాకందినది. సంఘమువారు ఫలిపిన కృషి ప్రకరింపార్హ మగుచున్నది. వీరు పంచముల కొరకును, శూద్రుల కొరకును, రాత్రిపాఠశాలలను నిర్వహించుచున్నారు. సంచార కార్యదర్శి రయితుల ప్రబోధమునకు చక్కగ బనిచేసెను సంఘాభ్యుదయమునకు మిగుల పట్టుదలతో పనిచేయుచు అధ్యక్షుల వదలివహించిన కీర్తిశేషులగు శ్రీ పోంవరము జమీనాదరగారి మరణమువలన, తీరనికొరత గలిగెనటులకు సందియము లేదు. మేము వెరుకటి వత్సరము నూదించినటులనే, యీ సంఘము వారు స్థానిక సమస్యలగూర్చి మాత్రమే గాక, జాతీయ సమస్యలగూర్చి గూడ జనసామాన్యమున తగిన ప్రబోధము గలిగించుట యత్యవసరమని, యీ మారుగూడ పొచ్చురిచెదము.

బంగాళా శాసనసభ

ప్రాథమిక విద్యాభావనము
ఈ నెల 27-న తేజీ యువయతన ప్రభుత్వగృహమున బంగాళా శాసనసభవారు సమావేశమై రోజులుపై శ్రుతుల అధ్యక్షత వహించెను. ఈ దినమున జరిగినసభలో బంగాళా రాష్ట్ర ప్రాథమికవిద్యావ్యవస్థ కడపటిసారి కావించబడును. అధికారసభ్యులు మా. శురేంద్రనాథరాయగారు 1917 నుండిరూ దేశంబన నెలలో బంగాళా శాసనసభలో ఈ తీర్మానమును తెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున చాలకాలము నుండి ఆలోచించుచుండిరి. ఫిబ్రవరి నెల 19-న తేజీని జరిగినసభలో మా. శురేంద్రనాథ రాయగారే చట్టమును కాసింక వలసిందను నొక సుచితాదన జేసిరి. మా. అనిలకాచ రమణుజందారుగారు సుచితాదనము ఆ సభలో ఆమోదింపబడెనాదనని నడిదిరి. ప్రభుత్వమువారు మా. శుభానుబాధగారి సుచితాదన మంగీకరించిరి. నేటిదినమున బంగాళా ప్రాథమిక విద్యాభావనము కడపటిసారి విచారింపబడెను. మా. శుభానుబాధగారి యుచితాదనవలన అధికార సభ్యులును విప్రులు శ్రీమదుగా వాలోచించుటకు, త్వరలోగెను. ఇందువలననేక సవరణలు జరపబడినవి యెన్నిటియనెద మును ఈవిల్లు వాలోచించుటకు ఆరంభించివచ్చును అధికారసభ్యులు 21వనరజ సవరణించిరి. అందులో 8 సవరణ లంగీకరింపబడెను. మిగిలినవి ఓడిపోవుటగానీ, ఉపసంహరింపబడుట గానీ జరిగెను. సవరణ చేయుటదిన ఈచట్టము నొకట పెట్టగా ఆమోదింపబడెను.

మా. పి. ఎస్. మిత్తెగూరు పరిశ్రామికమిషనువారి నితీక ననుసరించి బంగాళా రాజధానిలోను కలకత్తాలోను సాంకేతికవిద్యను అభివృద్ధిజేయు పద్ధతు లేర్పరుపవలయు నని సుచితాదన ప్రభుత్వమువారి రంగీకరించిరి.

మా. పి. ఎస్. మిత్తెగూరు బంగాళా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారియొక్క ఆయాభివృద్ధి కలుగుటకు, గమలు మిన్నగునవి అభివృద్ధి చేయుటకు పరిశోధనలు సలహావలయునను నొక తీర్మానమును తెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నంగీకరించిరి.

శిశు మరణము

మా. భోగీంద్ర ఖుర్రాయ చాదరిగాడ ప్రశ్నింపగా, మా. ఓమలీగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి:—నిస్సంకయముగా బంగాళా రాష్ట్రమున శిశుమరణములు హెచ్చుగా నున్నవి. గతవత్సరము 808,587మంది శిశువులు చనిపోయిరి. శిశుమరణములు హెచ్చుగా నుండుటవలన మరణాంఖ్యకర్షించుటకు, శిశువుల అభివృద్ధికిని తగినపద్ధతుల నేర్పరుపటకు ప్రభుత్వము వారిలోనించుచున్నారు.

నిర్బంధవాసులు.

మా. భూపేంద్రచంద్రరాయగారు ప్రశ్నింపగా, తేక రక్షణశాసనముక్రింద వారిగృహములంద్ద ప్రస్తుతము నిర్బంధింపబడినవారిసంఖ్య 148 అని మా. కె.య.గారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఏప్రియలు నూడవతేదీన బంగాళా శాసనసభ సమావేశమగును.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతుల విజయ)

ఇంగ్లండు

విమానదళము.

లండను, మార్చి 18:—పార్లమెంటు ప్రజల సభలో జరుగని సీరియస్ కమాన్ డిఫెన్స్ అండ్ ఆర్మీ బిల్లును ఆచరణలోకి తెచ్చు మొదటి ప్రయత్నం, ఆర్మీ బిల్లు, యూనైటెడ్ కింగ్డమ్ మున్నగు దేశములం దింకను విమానదళ ముండలేదు. ఆచరణ విమానముల ఏర్పాటు చాల నభివృద్ధి నొందుట కవకాశము కలదు. బాగ్దాదులో డిసెంబరు 2 నెలలో ఎన్ని సార్లు జరిగిన పీఠం దెసో యిత్ర దక్షిణ సార్లు విమానములను సైకిల్స్ యంత్రాన్ని పరిశర దేవులను రెండవనులలో జరిగింది ప్రజల మైత్రి నభివృద్ధి నొందినదిగానూ. (హార్డు). ఆ దేశమున యిత్ర ప్రయోగ సౌకర్యములు లేవు. విమానములకు భంగము కలిగించు పాగ మంచవలెను గాన నచట విమాన సంఘాతభివృద్ధి నొందుట కవకాశము కలదు. ప్రస్తుతమునై లేతక సామానులను గూడ విమానముల మీద గంక నవకాశము కలదని జరలు సేలిగారు నడివె.

కార్మికుల సత్తికములు.

లండను, మార్చి 21:— బ్రిటిలు ఎలయెక్టువారు సభ తేదీ కార్మికసమస్య సంబంధి విషయించిరి. రెయిల్వే పనివారల యొక్క కట్టను గూర్చి గూడ తర్కించెను. సభలో గవిషివారల ప్రతిభలు, రెయిల్వే పనివారలు నేమనక యూనియను ప్రతినిధులు, బ్రాన్సువోర్లు పనివారల ప్రతినిధులు నుండిరి. రెయిల్వే పనివారల యూనియనునను, రెయిల్వే కార్య నిర్వాహక వ్యవస్థను ద్వంద్వము పడకుండ సంవత్సరములకు ఉద్దేశముతో దొరకనమువారికి మరని నచ్చట కందలు నిశ్చయించిరి. ఈ లోపున యేదియో తీర్మానింపబడునను రెయిల్వే పనివారలు పని చేయుచుండవలయు నని వారు కోరిరి.

లండను, మార్చి 22:— నిన్నటిదినము దౌనింగ్ స్ట్రీటులో బ్రిటిలు ఎలయెక్టువారు తెలిపిన అధికారిక పేజికి యొక నిబంధన. ఎలయెక్టువారి గభ్యులలో న్యాయముగో అన్యాయముగో యొకరు పనిని మానవయన నెడల ముగ్గురును నివాసి చేయుదురా యని బోసర్ల గారు ప్రశ్నించగా ఆవుని ధామను గారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. రెయిల్వే పనివారలు నిజముగా పని చేయునెడల దొరకనమువారు వారి కెక్కుడు వేతనములనును జడ్జింగ్ దరిని ధామనుగారి కత్తికు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బోసర్ల గారు చెప్పిరి.

రెయిల్వే పని వనివారలను గూర్చి బోసర్ల గారి రిట్లు చెప్పిరి.—రెయిల్వే యూనియను లన్నియు నేదీయో యేకాభిప్రాయమునకు వచ్చి తా మందఱుకు ధామనుగారిని గను ప్రతినిధిగా నంగీకరించినగాని దొరకనమువారు ధామనుగారిని ముప్పులందఱికి ప్రతినిధిగా పరిగణింపబడలేరనెను. రెయిల్వే పనివారల తీర్మానములను సంవత్సరము లో గా జొరకనము వారు హెచ్చించ వలయు. సంవత్సరములను వాసువస్య ఆలోచింపవలయు. డేజీ ఆర్థికస్థితి యేమియు బాగులేదనియు, రెయిల్వేలకులను రెయిలునును ధామనువారు నెల్లించు పన్నుకంటె నిష్పక్షాంతిపూర్వ రెల్లు యొక్క హెచ్చించుచు, ప్రస్తుతము దొరకనమువారి ముఖాభిప్రాయములకుంటె నిక వారికి మిత్రములనియు బోసర్ల గారు చెప్పిరి.

లండను, మార్చి 23:— నేటి రెయిల్వే సభ శృంగీకరముగ జరిగెనది తెలియుచున్నది. ఇంజను డ్రైవరులయొక్క యు, మైన్ మెన్ల యొక్కయు సంఘకార్యదర్శి బ్రోమిగారు క్లిటికలు చాల అనుకూలముగ నున్నదనియు, గభ్యులమెంటు వారు పనివారల కోరికల నంగీకరించుట కత్యంత అభిమాన ప్రకటనలుగ నున్నారనియు చెప్పిరి.

ధామనుగారి హెచ్చరిక

లండను, మార్చి 24:—రెయిల్వే స్థితిగతులందు గట్టి యెబ్బంది యొకటియేమన రాజీనామాలుకు ప్రతినిధుల నొడ జరచి వాటి నొక్కమాటుగ మూకలు తీసివేయవలెననెను. నిన్నటిదినము లండను రెయిల్వే పనివారలందరికీ ఒక సభ తేదీగా నున్నట్లుట తప్ప ఇంకొకటి కలదను వారలు పని వారలకు కేతువులుగాని మిత్రులుకాదని ధామనుగారు చెప్పిరి.

లండను, మార్చి 25:—నిన్నటి యుదయమున గవర్నమెంటు ఉద్యోగియులును రెయిల్వే పనివారలను దౌనింగ్ స్ట్రీట్

లో సనేకసభల నొనరించిరి. మధ్యాహ్నము గూడ బోర్డు ఆఫ్ ట్రేడు ఆఫీసులో జరిగెను. సమాధానమేడియు జరుగలేదు. సభ ఆదివారము మధ్యాహ్నము మరల జరుగను.

నిన్నటి సాయంత్రముల లండను రెయిల్వే పనివారల యూనియను కాలము 180 దిండి ప్రతినిధులు సమావేశమయి నేమనక ప్రోగ్రాములో కోరిన కోరికల నన్నిటిని పూర్తిగ నీయవలయునను నొకతీర్మానము నొనరించిరి. ఈ తీర్మాన ముదివారమునాకు సభ్యుల కర్పింపబడును.

లండను పోలీసు భటులు.

లండను, మార్చి 14:—పోలీసు ట్రేడు యూనియనుకు ను కమిషనరునకు గల సుబుభములు చెడుట కలక లండను పోలీసు అధికారులలో మరల నల్లరి గలుగుచున్నది.

ఇంగ్లాండులో ఆటలు.

లండను, మార్చి 22:—తగవుల తీసివేరు చవుకులో నరిగిన బిలియర్డు ఆటలో ఇన్వెయరు 16000 ను బైలెన్సెయనుకు 9468 యును వచ్చింది. బ్లాస్టోలో జరిగిన కాలిబలియేటులో స్కాట్లండువారు బెర్లండువారి నొడించిరి ఒకగోలుకు రెండు గోలులు స్కాట్లండువారు చేసిరి.

క్షేత్ర పిచ్చి ఆసువు.

లండను, మార్చి 14:— క్షేపిచ్చి ఆసువు తినుదలి పనివారలు సమ్మెకట్టిరి. లోపలి పిచ్చివారు అన్నదే అద్దములు తీగవాలు మొదలగువానిని ముక్కముక్కలుగ చేసిరి. చాల మంది పారిపోయిరి.

సర్ జాన్ కోవాన్సుగారు.

లండను, మార్చి 18:—ఒక మహా పారిశ్రామిక వ్యవస్థాపకలో సర్ జాన్ కోవాన్సుగారు ప్రధాన పదవిని కలిపి తురని బైల్డు ప్రతికూల తెలియ వచ్చెను యద్ధ సమయమున వా రవమిత సహాయ మొందించిన అది ప్రశంసించెను.

మహమ్మదీయుల లేఖ

లండను, మార్చి 14:— టర్కీ రాష్ట్రమును గూర్చి మహమ్మదీయులు బాల్కన్ గాంకి మరయుక శిఖరు వ్రాసిరి. టర్కీ రాష్ట్రమునందలి చిన్న దేశములందు నానాదేశ సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద స్వపరిపాలనము చేయుపదవుకు గాని వారిని పూర్తిగా టర్కీయండి చేయవలెనుననెను. చిన్న అసియా పరిపాలనమును సమర్థముగ నిర్వహించ గల యొక రాజ్యాంగవేత్తకు పంపించవలె నని ముద్దమునకు పూర్వ టర్కీవారు కోరిన కోరికను బ్రిటిషు వారు చెల్లించదలకును. ఎటులైనా క్రొత్తరాష్ట్రములను టర్కీ మరాథాకారమునండి చేయవలెనుననెను. తెలస్థీకును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చేసి యూరుల కొనుగుటకు మహమ్మదీయుల తర్కవ సంగీకరింపకు. ఆశీయు మహమ్మదీయుల క్రిందనే యుండవలెనని ఆశీఖయను వ్రాయబడెను.

ఇండియా కోరికలు.

లండను, మార్చి 17:— లండను నగరమునందలి ఇండియను సోషలిస్టులవారు విల్లింగ్డుకు ప్రభువుగారి కాలిధ్య మొసగిరి. ఆసరయమున సభాధిపత్యమును కలిపించి సర్ ఎం. ఎం. భువగిరి గారు బాంబాయి రాజధానికి విల్లింగ్డుకు ప్రభువుగా తొలగించిన మేలుకు ప్రశంసించి వారు మదరాసునకు నల్ల మేలునొందుతురని తరు విశ్వాసమున తెలిపిరి. విల్లింగ్డుకు ప్రభువు గారందుకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లు చెప్పిరి. బాంబాయి పరిపాలనమును తమకున్న సంగతులలో నొకసంగతిబాగుగ పట్టుకడిసి. విశ్వాసము విశ్వాసమును సంపాదించ గలదు. నచ్చుకము నచ్చుకమున చేపూర్వగలదు. సమాకారము సమాకారమును సంద్రించగలదు. అంగ్లమును హిందవులకును ఆర్యులకునూ సులభమగు వాంఛనముల తేయవలయు నను యాజ్ఞకము ఇండియా నుంకలి యే మాండ్ల ముగలు నుండరు. భారతీయులందఱును న్యాయురచక్షణకు గలిగి నుండి యాగవ్యస్థానము నొందుటలో ఆంగ్లులు హిందూజాతీయనకు చాల తోడ్పడిరను సంగతిని బాగుగ గ్రహించవలయును. మన మందర మట్టనే చేయుదము భారతీయుల లాగవ్యస్థానము నెంత క్షయలో నొందిన మన మంత సంతసము నొందగలము. స్వపరిపాలక కలసదేశములలో సమానమును స్థితిని హిందూజాతీయ పొందగలగు సమయ మను జూచి మన మందరమును చాల

సంకోపింపగలము. అందుకు భారతీయులకును, ఆంగ్ల యులకు నెట్టి అనుమానము నుండవలెను బావశ్యకము. హిందూజాతీయ గవ్యస్థలము జేరుటకు వా రుభములు నత్యంత వికవశ్యముతో పని చేయవలయును. మన రానునకు పోవుటలో రెండు ముఖ్యాంశములను నిరంతరము జ్ఞాపకమున ఉంచుకొని పని చేయుటకు తాను నిశ్చయించుకొనిరి. సమాకార విశ్వాసము లతో ఆదర్శమును జేరుటకు న్యాయవంతముగను బలవత్తరముగను తాను పనిచేయ నుద్దేశించుకొనియును. విల్లింగ్డుకు పరిగారతమ కశ్యక్తముగ నన్ని విషయములందును సహాయ మొనరింప గల రని తమ అభిప్రాయము.

విల్లింగ్డుకు ప్రభువు గారు.

లండను, మార్చి 18:— విల్లింగ్డుకు దింపయు మార్చి 18-వ తేదీని లండనుకుంచి బయలుదేరి మరరానున కేగెదరు. ఏప్రిలు 10-వ తేదీనాకు మరరాను చేరదనిరి కలంకలమచుచు న్నుది. వారి అంగరక్షకదళమున మేజరు కె. గోల్డి గారు నైక కార్యదర్శిగను, కెప్టెన్ పార్సరీ, కెప్టెన్ పోలెయి, లెఫ్టెనెంటు హెచ్చి, బ్రాంకు, లెఫ్టెనెంటు చోవాన్సు విస్సెంటు గారలు అంగరక్షకదళోద్యోగులుగ నుండును.

ప్రాశ్న

నానా దేశ సంఘసంవిధానము.

లండను, మార్చి 22:— తిలకధారకములవారిలో నాలో చించిన వారును ఇతరులును కూడించి సభకలకు ఉపసంఘమువార నేను చర్చించి రని పారిసుండి వార్తచిప్పిరి.

అల్పానులోరె నులు.

పారిసు, మార్చి 21:— తెలకముద్దమంత్రి గా నుండిన మిలరెండుగారిని కమిషనరు జనరలు గా పరామ రివల్లెన్ దొర తనమువారు నియమించిరి. ఇది తాత్కాలిక నియమనమే యెనను అన్ని కాలల యుద్యోగులకు నియమించుట కానునకు సంపూర్ణాధికార విశ్వవిజనని మావావార్తా సంఘము వారు తెలిపిరి.

వర్జీసి

మిత్రముండలి సూచనలను తిరస్కరించుట

కోపమ హేగను, మార్చి 22:—బెర్లిన్ లంత్రి వార్త:—డాంజిగ్గువద్ద పోయు దిగుటకు తా మేదిధమునకు అంగీకరింప జాలమని జర్మను గవర్న మెంటువారు మిత్రముండలి కమిషనరులకు తెలిపిరి. విస్టుటా కుతూహలించుకు ప్రదేశములలో మిత్రముండలి యుద్యోగులును పోలిషు యుద్యోగులును వారిష్ట ప్రకారముగ తిరుగుటకు వీలుకాదని జర్మను దొరకనమువారి నిరి. డాంజిగ్ విషయమున మిత్రముండలివారు చేసిన నూచనల నన్నిటిని నాప్రకటన తిరస్కరించుచున్నది.

హెలిగోలాండు భావిస్థితి

లండను, మార్చి 14:—రైటు గారి ప్యాసు విశేషం నచ్చుకగిన తావుకుండి ఈ క్రింది యంత్రమును తెలిసికొనిరి—ఇప్పుడు హెలిగోలాండు “కాల్క్రేటు” రక్షకపు యేర్పాటులు లేనిది ఎవ్వరికి నక్కరలేదు ఆత్మోన్మాదుల కోరిక జర్మనీ లక్షలకొలది ధరముకు క్షయపరచెను. క్రమక్రమ విశాకనము నాన్వీతము త్వరలోనే తనభావిస్థితిని పరస్కరింప గలదు.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో కలవరము.

కెయిరో, మార్చి 18:— రాష్ట్రము లన్నిటి ముగలుకు కలతలు మొదుగా నున్నవి. విమానములమీదగూడ దురభిరంగులతో కావలి కాముచున్నాడు. తుంటిముకలు చాల మంది కపాసుమును కలగచేసిరి.

మాసిరియా పొగయొడ ఈ నెల 12-వ తేదీని లిబర్తూలు రేపు కడతెను.

అప్రూవరులై కేసు:— ఒక బండిపోటుకేసులో నొకడు మొదట అప్రూవరు గా నుండెదనని చెప్పి విషయమునంతను తెలిపెను. వానిని తీసుంచుటకు దొరతనమువారు వాద్యము చేసిరి. తరువాత వాడు తిరిగిపోయెను గాన వాడా బాధ్యతమును బడయకర్తుడు కాదని మరల వానినిగూడ విచారణచేయ నిశ్చయించిరి. కాని వాడు అప్రూవరుగా తెలిపినవిషయములు సాక్ష్యముక్రింద పనికిరావనిరి.

Situation in Hungary.

Hungarian Soviet's Proclamation.

London, March 22.

COPENHAGEN:—A telegram from Budapest "via Berlin" says:—The Hungarian Soviet Government has issued a proclamation, declaring that the proletariat of Hungary has taken all power into its own hands owing to the decision of the Paris Conference to occupy almost the whole of Hungary. The Government decrees socialisation of all large estates, mines, big industries, banks and transport, and declares its complete solidarity with the Russian Soviet Government and contracts armed alliance with the proletariat of Russia.

Count Koroly's Declaration.

A telegram from Vienna says:—Count Koroly, in a proclamation announcing his resignation, declares that the aim of the Entente's further occupation of Hungary is to make Hungary the base of operations against the Russian Soviet Army and that land recovered by Hungarians will be given to Czech troops, by which the Russian Soviet Army is to be overcome.

Entente's Action Resented.

London, March 23.

COPENHAGEN:—A telegram from Berlin, dated yesterday, says:—Alexander Gortai will assume the presidency of the Hungarian Soviet Government. The Cabinet includes Bilakun and Pogany, Commissioners for Foreign Affairs and War.

The newspapers in Budapest have ceased publication. Rumours have reached Berlin that the new Government intend to conclude an alliance with Bolsheviks, three of whose emissaries are already in Budapest, bringing a story that the Russian Army has reached the Brody Stanislaw line, and is advancing on Lemberg and may be expected in Budapest in a fortnight, but the Berlin papers scout the reports, pointing out that the Bolshevik emissary, Radek, when in Berlin, frequently spread similar reports.

A Proletariat Army.

The Hungarian Soviet Government's proclamation further declares that the State Council will organize a proletariat army against Hungarian landowners, capitalists, Rumanian Boyards and Czech Bourgeoisie and invites workers and peasants of Bohemia, Rumania, Serbia and Croatia to conclude an armed alliance to co-operate against them. It calls on workers of Germany and German-Austria to follow the example of Hungary by severing relations with Peace Conference and forming an alliance with Moscow.

British and French Press Perturbed.

Hungary's adoption of Bolshevism is regarded very seriously by the British and French Press chiefly as endangering the Entente's efforts to build up the Rumanian, Polish and Czech-Slovak states as bulwarks against German domination of Central Europe. All the three States are menaced by advancing Bolshevik armies.

The Entente's Note.

The neutral zone decided upon by the Peace Conference was intended to make Hungarians desist from attacking Rumanians and communicating with the Russians, while it closed the gap between Rumania and Poland, according to Vienna despatches, the Entente's note which precipitated the crisis was dated Belgrade, the 19th instant, and defined the zone a belt 140 miles long and forty wide virtually shutting Hungary behind the rivers Theiss, Szamos and Maros and including the towns of Grosswarden and Debreczin and the whole of the Bihar country. The note required the withdrawal of Hungarian troops behind the western boundary of the belt within ten days, and authorised Rumanians to advance to the eastern boundary, the civil government of the neutral zone was to be exercised by the Hungarians under Allied control. Statements issued in Budapest accused the Entente of forcing a revolution, but the crisis was more due to the occupation of parts of Hungary by the Czech-Slovaks and the Rumanians, while signs are not wanting of German collusion with the Bolsheviks.

The ex-Minister, Herr Dernburg, writing in the "Berliner Tageblatt," says Germany, threatened with dishonour instead of security on the West, must turn eastward to satisfy her needs and realise her future.

Communication with Moscow.

London, March 24.

COPENHAGEN:—A telegram from Budapest says according to a Hungarian semi-official statement, the note handed to Count Koroly intimated that more important points in the neutral zone formed by the line of demarcation would be occupied by "Entente" troops. The formation of the Soviet was communicated by wireless to Moscow and Mr. Lenin came to the instrument and was greeted as the leader of the international proletariat. He replied, standing that it was to maintain permanent wireless communication between Budapest and Moscow in order to communicate the decision of the Moscow Congress and report on the military situation.

Allied Proposals Rejected.

COPENHAGEN:—A telegram from Berlin says:—The Germans have informed the Allied Commissioners that the German Government will in no case permit the landing of the Poles at Danzig. It also refuses to permit Allied and Polish officers to travel without restriction in territories east of the Vistula. The Note is regarded as a categorical rejection of all the Allied proposals regarding Danzig.

Sir John Cowans.

Leading Position in Industrial Enterprise.

London, March 13.

The Times understands that Sir John Cowans is taking up a leading position in a great industrial enterprise and pays a high tribute to his work during the war.

Future of Heligoland.

London, March 27.

Reuter's Paris correspondent learns from an authoritative source that no nation now wants Heligoland without constantly renewing the concrete protection whereon Germany spent millions. The island would before many years settle its own future by crumbling away. — The O. and M. Gazette.)

Situation in Egypt.

Widespread Disorders.

London, March 16.

CAIRO:—Disorders are general in the provinces and necessitate aeroplane patrols with machine-guns, unruly crowds inflicting considerable casualties.

Situation Distinctly Better.

Order Restored at Several Places.

London, March 22.

Reuter learns that situation in Egypt is distinctly better. Order has been restored in several towns. Cairo and Alexandria are quite tranquil.

General Allenby.

London, March 20.

PARIS:—General Allenby arrived and reported to the Supreme Council on Palestine conditions. He returned to Egypt immediately without visiting London.

LATER:—General Allenby called on Marshal Foch.

India's Aspirations.

Lord Willingdon's Testimony.

London, March 17.

Lord Willingdon was to-day entertained to a farewell reception by the Indian Social Club in London. Sir M. Bhaunagjee, who presided, eulogised the services of Lord Willingdon in Bombay, and said all their friends were confident that their tenure in Madras would be no less successful. Lord Willingdon, replying, said that in Bombay he was confirmed in the view that the qualities necessary for Englishmen and Indians were co-operation and trust. In Western India he had found that trust begot trust, confidence begot confidence and co-operation begot co-operation. He believed that no Englishman in India was anxious to keep India from attaining her goal. He wanted all Indians to be fair and to bear in mind that Englishmen had done a great deal towards helping to that goal. We should continue to do so and the sooner Indians arrived at the goal the better we would be pleased. We should rejoice to see the day when India would be in every way an equal sister of the self-governing Dominions. To that end, all suspicion between Indians and Englishmen should be put aside, and they should go hand in hand in working out India's destiny. He was determined, in going to Madras, to keep steadily before him two qualities to which he referred in working solidly and honestly towards the ideal of co-operation and trust. He felt he had a wonderful helpmate in Lady Willingdon. [Cheers.]

Departure for Madras.

London, March 13.

Lord and Lady Willingdon leave London on March 18th for Madras, where they are expected to arrive about April 10th. Their staff comprises Major K. Goldie, of the 10th Lancers, as Military Secretary, Captain Parbury, of the 17th Lancers, Captain Powell, of the 13th Punjab and Lieut. H. Brand, Navy, and Lieut. Howard Vincent 60th Royal Rifles, as Aides-de-Camp.

Alsace Lorraine.

London, March 21.

PARIS:—Bavas Agency states:—M. Millerand, formerly Minister of War, has been appointed Commissioner General of the French Republic on a temporary mission for the administration of Alsace-Lorraine with full powers of nominating all officials to all branches.

Billiards in England.

London, March 22.

The following is the result of a billiards championship played at Thurston's, Leicester-square:—

Inman	16,000
Stevenson	9,468

Football in England.

London, March 22.

In an Association match at Glasgow, Scotland beat Ireland, by two goals to one.

Clare Lunatic Asylum.

Strike among Attendants.

London, March 21.

LONDON, March 14.—Attendants at the Clare Lunatic Asylum, were patients include suicidal and homicidal cases, have struck. The inmates have already broken up furniture and smashed windows and a number have escaped:—(O. & M. Gazette.)

The London Police.

London, March 27.

LONDON, March 14th. There is renewed friction among the London police authorities concerning the relations between the police Trade Union and the Commissioner. (O. & M. Gazette.)

The Silver Market.

London, March 13.

Messrs. Montagu's report says:—No fresh development in the market. The Shanghai exchange has recovered to 4-7 1/2 a taal.

Dewan of Mysore.

BANGALORE, March 27.

Sardar Kantraj Urs, C. I. E. Dewan of Mysore, has suddenly recovered from his recent illness, and he left for Mysore last night. He is expected to stay there for a week and will proceed to Ooty for a change before he takes charge of the Dewanship in June.

Mr. Paris, iron expert who was on a visit to Bangalore, has proceeded to Bankipore to carry on work in connection with Mysore iron schemes.

The Peace Conference.

Discussion of Amendments.

London, March 21.

A "communiqué" from Paris says:—The League of Nations Commission this afternoon discussed a number of amendments suggested as a result of the recent exchange of views with representatives of the neutral states or as a result of the constructive criticism to which the covenant has been generally submitted.

Italian Delegates Decision to Withdraw.

London, March 22.

PARIS:—Italian delegates have unanimously decided to withdraw from the Peace Conference unless Fiume be assigned to Italy simultaneously with the conclusion of the peace.

Indian War Heroes.

BOMBAY, March 27.

Among the troops that arrived on Wednesday were two gallant heroes who had already been recognized by the Government: Subedar Major Imam Din, I. O. M. of the 90th Punjab, and Naik Kuram Bahadur Rana, V. C. of the 23rd Gurkhas. Subedar Major Imam Din was captured by the Turks at Ramadiyeh on the 29th September, 1917. He turned his misfortune to such good account, however, that with only nine sepoy he overpowered his guards and eventually effected the capture of General Ahmed Baig and 88 other Turkish officers, and was also instrumental in the capture of 1,150 Turkish ranks. Naik Kuram Bahadur Rana received his V. C. for gallant services in Palestine at St. Caba on the 10th April, 1918. Single-handed he held the line with a machine gun against a large Turkish force and saved a very critical situation.

Money Market.

BOMBAY, March 27.

The Bank of Bombay and the Bank of Bengal have reduced their rate of interest on demand loans by one per cent. The rate of interest stood at 7 per cent. Since the 16th January last and has now been reduced to 6 per cent.

Cotton Market.

BOMBAY, March 27.

The Bombay cotton market was very weak on Wednesday. Good French April and May opened in the bazar at Rs. 458, and advanced to Rs. 460. Later it declined to Rs. 448, closing at Rs. 450 1/2. At Calcutta it opened at Rs. 448, and touched Rs. 454, closing at Rs. 440. Ready cotton is dull.

Central Bank of India.

BOMBAY, March 27.

At an extraordinary meeting of the shareholders of the Central Bank of India, Ltd., it has been resolved to increase the share capital to one crore by creating one lakh ordinary shares of Rs. 50 each. These new shares will be offered in the first instance to the present members of the company at Rs. 5 premium. The profits thus derived will be added to the reserve funds.

Sir Chimanlal H. Setalvad is appointed Vice-Chancellor, Bombay University.

Sir Henry Richards, Chief Justice of the Allahabad High Court, met with an accident while playing polo on Wednesday. Sir Henry fell from his horse and received a number of bruises, but the injuries were not of a serious nature.

The Air Force.

Future Development.

London, March 13.

In the course of his speech in the House of Commons, introducing the Air Force estimates, General Seely, after pointing out that Air Forces were still required in Egypt, Mesopotamia, Archangel and the Near East Middle East, declared that it was in these theatres that air power was most advantageous and where air development would probably have its greatest future. General Seely mentioned that a British Political Officer in Baghdad had been enabled to make the same number of inspections, in order to maintain friendly relations with the inhabitants, in the course of two days by aeroplane, as he could do in two months previously. [Cheers.] This was an astonishing justification of the claim that in view of the absence of fog and lack of other communications in these regions, more could be accomplished there aerially than in any other way. Flying there might be immediately profitable for the conveyance of light goods.

Asia Minor.

Another Muslim Letter.

London, March 14.

The signatories of the Muslim letter to Mr. Balfour have again written to Mr. Balfour welcoming the proposal to create self-government institutions in the occupied provinces of Turkey in Asia Minor under the guarantee of the League of Nations, but very strongly deprecating the suggestion to cover them absolutely from Turkey. The signatories suggest that the British Government might accede to the pre-war request of the Turkish Government for the loan of a distinguished Anglo-Indian Administrator with a competent staff to take charge of the civil and revenue administration in Asia Minor. They strongly urge that anyhow the proposed new autonomous States should not be withdrawn from the spiritual sovereignty of the Ottoman Sovereign as Caliph. With regard to the suggested creation of a Jewish State of Palestine, the signatories affirm that if the Peace Conference should decide to make Palestine a self-governing State, the entire Mussalman world would resent its being placed under any but a Mussalman ruler.

British Labour Crisis.

Likelihood of a Settlement.

LONDON, March 28.
It is understood that to-day's Railway Conference proceeded satisfactorily, and there is great likelihood of a settlement being achieved. Mr. Bromley, secretary of the Engine Drivers and Firemen's Society, said the proceedings were most amicable, and the Government were most desirous of satisfying the men's demands.

Seeking a Settlement.

A series of conferences between railwaymen and Government officials began at Downing Street yesterday morning and continued at the House of Commons in the afternoon lasting late into the evening. No agreement was reached and the Conference was adjourned till Sunday afternoon.

Branches Demand Full Programme.

Representatives of 180 London District branches of the Railwaymen's Union met last evening and passed a resolution insisting upon the acceptance of the full demands in the national programme. The resolution will be submitted to the next meeting of the members on Sunday.

Mr. Thomas' Warning.

LONDON, March 24.
The chief difficulty in the Railway situation appears to be persuading the main body of the men's delegates to accept of compromise and prevent a breakaway by the hot-headed section. Mr. Thomas warned a mass meeting of London railwaymen yesterday evening against those who talked of nothing but strike, and declared that they were not friends but enemies.

Food to Germany.

Reply in House of Commons.

LONDON, March 24.
Replying to Commander Wedgwood in Commons, Mr. McCurdy, secretary to food Controller, stated that no food had yet been sent to Germany except to areas occupied by the allies. Food would not be sent to unoccupied Germany until German Government fulfils preliminary conditions with regard to shipping and finance. The supplies were already in Rotterdam, in anticipation of fulfilment of these conditions. About forty-five thousand tons of foodstuffs had arrived in German Austria.

Aerial Communications within Empire.

LONDON, March 24.
Replying to Mr. Hurd, in Commons, General Seely said that Dominions had been asked to appoint suitable officers for liaison between respective Governments and air ministry. Some of these officers had taken up their duties and were channel(?) for assisting in complete interchange of information and views. Regarding aerial commerce and communications within the Empire, representatives of Dominions and India, in Paris, were assisting the Air Section of the British Peace Delegation. Their co-operation has been great help in the consideration of international Aerial convention and regulation of rules of air. The dominions concerned were also being consulted by the department of civil aviation respecting aerial communications and route and every endeavour was being made to keep in close touch on the matter.

Ex-Emperor goes to Switzerland.

LONDON, March 24.
COPENHAGEN.—A telegram from Vienna says—Ex-Emperor and the family have gone to Switzerland.

Food Situation.

German Austrian View.

A telegram from Berlin says—The Plenary Committee of Workers Council in German Austria has decided in view of German Austria's complete dependence on the Entente for food, not to accede at present to the Hungarian comrades appeal to enter into contact with the Russian Soviet Government, but to be ready for all eventualities and continue as rapidly as possible to develop the Soviet organisation.

Disease in Petrograd.

Mortality Increasing Daily.

LONDON, March 24.
HELSINGFORS.—In addition to spotted fever, typhus and small-pox are ravaging Petrograd. All hospitals are crowded and mortality is increasing daily. Corpses are collected in big wooden cases, which after being emptied into big graves, are sent back to hospitals for new loads.

Indian Reforms.

A Lecture at Colonial Institute.

LONDON, March 12.
At a meeting of the Colonial Institute last night, Mr. Bussey presiding and a number of Indians being present, Mr. Charles Roberts, lecturing on Indian Reforms said that Mr. Bonar Law and others had declared in favour of reform by successive stages and Mr. Montagu had recently declared that reform was vitally urgent and could not be delayed. It would be a great blow to British prestige in East if such public declarations were not acted up to, while it could not be contended that the Government was committed to details of Montagu-Chelmsford scheme. They must certainly be regarded as committed to the principle of Indian Reform. There was substantial agreement regarding the principle of step by step advance towards the goal of Self-Government. It was impracticable even if desirable to leave India as it was. Nobody doubted the suitability of Lord Sinha to occupy the post as Under Secretary of India or the seat in Lords. Though Indians would be least to contend that all Indians possessed political acumen necessary for Self-Government, nobody would deny that a proportion was sufficiently capable, and it was not necessary that the entire nation should be ripe for Self-Government under the scheme which was definitely framed to proceed by stages.

Bombay Grain Dealers.

Discontent among Retailers.

BOMBAY, March 25.
The discontent which was brewing for some weeks past amongst the retail dealers of grain in Bombay reached a climax this afternoon, when a mob consisting of about 2,000 grain dealers armed with bamboos marched to the office of the Assistant Controller for Foodstuffs situated at Dana Bunder, Mandvi, threw stones at the Office, broke some windows, assaulted Mr. Behramji Cowasji Battliwala, Assistant Food Controller, and created great disturbance, which caused panic in the whole of the Mandvi locality. Four other persons, who interfered, were assaulted, but fortunately no one was seriously injured, and the appearance of the police soon quelled the rioters. Enquiries show that Mr. Behramji's duties are to distribute foodstuffs imported under priority certificates amongst wholesale dealers and he also fixes the prices at which the wholesale dealers have to sell them to retailers. A small margin of profit is allowed to the wholesale dealer. Since last week Mr. Behramji, with the sanction of the Director of Civil Supplies, selected three firms to whom the whole of foodstuffs was given to be distributed amongst retailers. The latter did not approve of this and suggested that the firm of Amershad Madhowji of Carnac Bunder be given the whole lot. The Director refused to comply with the suggestion. The retailers thereupon suggested that they would form a syndicate of their Association and asked that Syndicate be given the whole lot. A deputation of retailers waited on the Assistant Controller and made a request yesterday which is under consideration. This morning the firm of Ramji Shrivji, one of the three firms selected by the Assistant Controller, got an order from the Assistant Controller for thirty bags of rice. Mr. Nalaseth, an Inspector under the Assistant Controller, was sent with the men to get the bags from the godown at Ehat Bunder, when he was assaulted. He reported this to Mr. Behramji. At about 1 P.M. a crowd of about 2,000 grain dealers marched to the office of Mr. Behramji and created a disturbance. No arrests so far have been made and the matter is under enquiry.

Events in Calcutta.

CALCUTTA, March 27.
The Bank of Bengal has reduced its rate of interest on demand from seven to six per cent.

Following is the result of allotment of sterling transfers issued in form of deferred on Secretary of State for India in London for £10,000 offered for sale on Thursday 27th March 1919. The total amount of tenders received and accepted from Calcutta £25,000, from Bombay 35,000.

Statement issued by the department for statistics, India with regard to joint stock companies registered during February 1919 shows that 32 companies were registered with an aggregate authorised capital of about Rs. 451 lakhs as against 14 companies with an aggregate authorised capital of Rs. 185 lakhs in corresponding month of the preceding year. Bengal alone accounted for 19 companies Rs. 81 lakhs for eleven months April 1918 to February 1919. The number of Companies registered was 251 with an authorised capital of Rs. 1,440 lakhs as against 218 companies with Rs. 2,553 lakhs in the corresponding period of the preceding year. The largest fluctuation in February was that of E. D. Sassoon, United Mills, Bombay with an authorised capital of Rs. 300 lakhs.

The Bengal Council.

Primary Education Bill.

CALCUTTA, March 27.
A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning at Government House, H. E. Lord Ronaldshay presiding. The chief feature of to-day's meeting was the final passing of the Bengal Primary Education Bill, which was first introduced in the Council in December, 1917, by Mr. Surendranath Roy a non-official member. It had been engaging the attention of the Council for many months. It may be remembered that at the meeting of the Council on the 19th February last the Member in charge of the Bill moved that the Bill be passed, when the Hon'ble Mr. Ambica Charan Mazumdar opposed the motion and moved that the Bill be not passed at that sitting. The Governor accepted Mr. Mazumdar's motion and fixed to-day for final consideration of the Bill. The time thus gained was taken advantage of by some non-official members to propose further amendments to the Bill. When the Bill was taken up this morning, there were 27 amendments on the agenda paper, of which six were accepted, the rest being either lost or withdrawn. The Bill, as amended, was then put to the vote and declared passed.

The Hon'ble Mr. P. S. Mitter moved a resolution that investigations be made in order to ascertain the possibilities of increasing the income of the Bengal Government by the development of the natural resources of the province. The Government accepted the resolution.

The Government also accepted a resolution moved by the same Member that steps be taken to further technical education in Calcutta and elsewhere in Bengal on the lines indicated in the Industrial Commission report.

Infantile Mortality.

In reply to a question by the Hon'ble Bogendra Khuru Roy Chaudhuri, the Hon'ble Mr. O'Malley replied that infantine mortality was undoubtedly high in Bengal, the number of deaths during last year being 308,537. The Government intended to take up the question of child welfare with special reference to infant mortality to consider what measures could be taken to reduce the present high death-rate of infants.

Interness.

In reply to the Hon'ble Bhupendra Chandra Roy, the Hon'ble Mr. Kerr stated that the number of persons who were at present interned at their homes under the Defence of India Act was 143.

The Council stands adjourned till the 3rd April.

The Anchor Line S. S. "Masallia," outward bound, left Liverpool on the 12th instant.

Governor of Bombay.

Visit to Ahmedabad

BOMBAY, March 27.
Replying to the address of the Ahmedabad Municipality on Wednesday, H. E. The Governor of Bombay said he was very keenly desirous of seeing the initiation of early steps of self-government in India, and asked them to remember that there was no hope for a wider form of self-government in India unless those responsible showed administrative capacity in handling their local affairs. His Excellency said it was absolutely necessary to form standing committees to deal with various branches of work, but ample powers should be devolved upon them for the prompt dealing of the questions entrusted, leaving the general body to decide to broad issues of the general policy and upon broad outlines of reform. His Excellency urged the point that the maintenance of competent and well-paid staff of officers was necessary, and in the end it would richly repay them. He said the Municipality will never get the best results out of officers and engineers appointed by them unless they were given free scope in carrying out the policy of the Municipality in the manner they thought most efficient.

In reply to the Ahmedabad Millowners' address, His Excellency said the abolition of excise duty on cotton goods was an Imperial matter on which no reply was possible from him. He was, however, prepared to give full consideration to any definite proposals put up by the Association in regard to any special tariffs for heavy sized goods produced by Ahmedabad mills. His Excellency again urged the necessity for providing suitable dwellings for factory hands and pointed out that it was their duty in their own best interest.

The Viceroy's Tour.

At Hyderabad.

SEUNDERABAD, March 27.
H. E. the Viceroy accompanied by his staff arrived by special train this morning at 8.30 at Hyderabad Railway Station. The station was suitably decorated for the occasion. His Excellency was received by H. H. the Nizam and the Hon'ble the Resident, Sir Stuart Fraser. There were assembled on the platform all the high officials of the State and also the leading citizens of Hyderabad and Secunderabad. Among those present were the Maharaja Sir Kishan Pershad Bahadur, Nawab Salar Jung and Nawab Vilayat Jung, Ameen Jung, Latifat Jung, Sir Asfur-ul-Mulk Fakhr-ul-Mulk, Nazam Jung, Hormuz Jung and Messrs. Hydr, Mir Ahmed Ali, R. L. E. Glancy, C.I.B., G.E.C. Wakefield, Fakhruddin, Ahmed Mirza Shamiulla Beg and Habib-ur-Rahman Shurwani. After His Excellency had shaken hands with some of the leading officials who were introduced to him, he inspected the guard of honour furnished by the Imperial Service Lancers which was drawn up on the platform. Accompanied by His Exalted Highness the Viceroy then left the station and drove to the Falaknama Palace, which is one of the finest buildings in India luxuriously furnished and with every modern convenience. His Excellency will reside at the palace till his departure. According to the programme for to-day His Excellency will receive formal visits at the Palace from Maharajah Sir Kishan Pershad, Nawab Vilayat Jung and Latifat Jung, Cabinet Ministers, and Nawab Sir Farid-un-Mulk, Assistant Minister of the Political Department. At 11.30 His Exalted Highness will pay a visit to His Excellency and a return visit will be made at the Chowmahal Palace. The state Banquet will take place at the same Palace this evening, for which some two hundred guests have been invited.

The mail steamer Nagoya, with the outward mails of the 6th instant, arrived in Bombay early yesterday morning.

Kerosine Shortage in Karachi.

KARACHI, March 27.
It is feared that within the next two months there will be serious shortage of kerosine oil throughout Sind and agents of various oil companies are accordingly warning the authorities to see the strict economy is exercised in regard to the consumption of oil. It is thought necessary to reduce and restrict the supply to proprietors of oil engines, and agents have advised the public bodies to forego street lighting in present circumstances.

Petition for Mercy.

RANGOON, March 27.
Nazar Ali Naik of the 91st Punjab who was convicted at the Sessions last week of murder of a Havildar has appealed to the Lieutenant Governor for reconsideration of his sentence on the alternative for mercy. He was sentenced to death by the Judge. The petition mentions insufficient evidence possibility of crime having been committed by another and the unbinged state of the accused mind.

ఈ నెల 22-వ తేదీన అలహాబాద్ నగరమున మహావీరని యుద్ధము జరుగెను. అదియును జనుబందరును స్వామిని లు చేయదురు. ఈయుద్ధము 36 సంవత్సరముల క్రితం నాని జయము. బహుళ సంక్రమ యాత్రము విచ్చేయున రని నిరీక్షించుచున్నది. దీక్షాబీజమునకు దాక్షిణ్య పానాగాన వసతుల సేవకలకుల నిశ్చయించుచుది.

అమృతాంజనము

వక్రని దక్షిణో సహ సీసా 1-కి వెల 0.8-0
అన్ని నొప్పలకు దివ్యామృతము
సువాసనలిగియుండును.
విజ్ఞేయములో కూడ సీనిని వాడుచున్నాడు
అమృతాంజనము దీప్త, మదరాసు.

సా ని క వార్తలు

ఇంగ్లాడు నండి మొయిలట్టి మరు మార్చి 29 తేదీ కి వారము వచ్చునని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర సంవత్సరాదియగు ఏప్రిలు 1 తేదీ సోమవారమున జరిగినట్లు తెలియుచున్నది.

విల్లింగ్టన్ ప్రభువును, వారి సతీయూ ఏప్రిలు 10 తేదీ ని గాని; అసమీపమున గాని మదరాసునకు విచ్చేయుదురనియు, ఇచ్చట జేరిన పిమ్మట వారికి వారముదినము తీవ్రగమన నుండురని తెలియుచున్నది. ప్రతి సంవత్సరమున ప్రభుత్వము వారు ఉదకమండలములకు జోవు సమయము ఏప్రిలు 12-న తేదీ మార్చబడుటలేదు. అని మదరాసు మైన్సు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి కేసు:— ఈ కేసు సోమవారమునాడు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ఎయి లింగు, సదాశివయ్యగార్లు యెదుట విచారణకు వచ్చును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారసంఘము:—ఈ సంఘ పక్ష మున స్వామి బ్రహ్మానంద గారును, ఎమ్. ఆర్. జంబునాథ ముగారును “కర్మ” అనువిషయమున గూర్చి యీ నెల 30 తేదీ ఆదివారము కర్మాదాపిథిలోని పాఠశాలలో నుపన్యసించురు.

“ఇండియను పేట్రీటులు” పత్రిక:—ఈ పత్రి కాకంపెనీ పేరుతో జర్నల్ ప్రత్యేక తీర్మానముగల్గియుం గ యీకంపెనీవారు ఫిబ్రవరి 19 తేదీని సమావేశమై 20 తేదీ నుండి ఇండియను పేట్రీటులు పత్రికను ప్రకటింప మాను కొనిరి.

అమరకలాపిలాసిని:—ఈసమాజపు నాదరణ క్రిం దట ఈ కుక్రవారము, శనివారమురాత్రి కి, ఘంట మొదలుకొన్ఱి మద్యాగమనమున ప్రువోపాఖ్యమున, ఆదివారమున దేవే సమయము ప్రారంభించి శ్రీమచ్చంకరవిజయము ఎప్పటికప్పుడు, తంబునెట్టివీధి, 200 కుపాట సంఖ్యగల కాంతాశ్రమమున బ్రహ్మశ్రీ వి. సోమశంకర్ గారితో నుపన్యసించబడును.

ట్రామ్వే సేవకుల సమ్మెకట్టు:—నిన్నటి దినము సాయంత్రము జరిగిన సభలో సమ్మెకట్టిన వారలలో ముగ్గు రుపన్యసించుచు యీ సమ్మెకట్టినవారి సౌకర్యార్థము ప్రాగు చేయబడుచున్న చందాల మూలమున ప్రజలకు వీరియెడల సానుభూతి పెల్లడించుచున్నదనియు, తమ కష్టముల దొల గించుటకు దేశక పనిలో తేరిరాదనియు నుడిచిరి. నేటిదినమున యీవిషయము గూర్చి తీర్మానించుటకు 1 గంటకు సభ జరుగును.

బాలభట్టోద్యమము:—ఈ విషయముగూర్చి ఆ య్యంకి నెంకటరమణయ్యగారు వ్రాసిన మాడు చిన్నగ్రంథ ములను మాకార్యాలయము జేరినది. ఇందు, బాలభట్టులమై యుండుటెందుకు “అను గ్రంథము నెల రూ 0-1-0 మాత్రమే! బాలభట్టుని ఆశయములు, శిక్ష, ఫలితములు మున్నగు విష యములగూర్చి వ్రాయబడినది. రెండవగ్రంథమున “బాలభట్టుని తరిమితు”నగూర్చి వ్రాయబడినది. దీని నెల 2 అణాలు. దీనియం దీవిషయములు చిత్రింపబరూపమున వివరింపబడినవి. మూడవ గ్రంథము “బాలభట్ట పటాలములను మూర్చుటయెట్లు” అను గ్రంథము, నెల 1 అణామాత్రమే! ఈగ్రంథములన్ని యు నులభ జైలిని వ్రాయబడి, యెల్లరకును నుబోధకచుకునట్లున్నవి. ఇట్టి గ్రంథములు ఆంధ్రదేశమున బాలభట్టోద్యమ వ్యాప్తికి చాల వరకు తోడ్పడునని మునిశ్చితాభిప్రాయము.

సహకార సంఘములు:—సహకార సంఘముల లో నియమితులగు ఇన స్పెక్టర్ల ట్రయినింగును గూర్చియు, వారికి వలయు విద్యాసంపత్తిగూర్చి ప్రభుత్వమువారికిండి నియమమును ప్రకటింపుచున్నారు:—

(1) కృత్రికరమగు నెకండరీ స్కూలు లీచింగు సర్టి ఫికేటునుగాని, లేక అంకకంపె నెక్కుడు విద్యాసంపత్తిని గాని గలిగియున్న వారలకు తప్ప యెవరును ప్రాజేమను మీద ఇన స్పెక్టరుగ నియమింపబడ రాదు. ఏ సర్టిఫికేట్లు అయినను కృత్రికరముగ నున్నదో లేదో అను విషయము సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు నిర్ణయించును.

(2) యుండిగ సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు సమ్యక్తి క్రోజికేషన్ ప్రాజేమను మీద గాని, కాశ్యోరముగ గాని, నూపురుజైబరును నియమింపరాదు. (3) కనీసమొక్కవత్సర మైనను ప్రాజేమనుగ లేనివారల నూపురు జైబరుగ గాని, ఇన స్పెక్టరుగగాని నియమింపబడ రాదు. ప్రాజేమను కాలపరిమితి కొన్ని విషయములలో రిజిస్ట్రారు హెచ్చింప వచ్చును (4) ప్రాజేమను మీద నున్న నూపురు జైబరును, రిజిస్ట్రారు యిచ్చ ప్రకారము తొలగింప వచ్చును. (5) ప్రాజేమను మీద నున్న ఇన స్పెక్టరును నూపురు జైబరును ఒకసంవత్సరము ట్రయినింగు కావలెను. కొన్ని విషయములలో యీకాల పరిమితిని రిజిస్ట్రారు హెచ్చింపవచ్చును. (6) ప్రాజేమనుమీద నున్న ఇన స్పె క్టరు 1918, డిసెంబరు 18 తేదీని గానింపబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తరవులో తెలుపబడిన కడపటి (గేను ఇన స్పెక్టరుగ నియమింపబడుదురు. (7) ప్రాజేమనరి నూపురు జైబరు శీత యులు యీకిని నియమించు సంఘములు నిర్ణయింపవచ్చును.

హంగరీ దేశీయుల ఆగ్రహము.

కొవెనపేగడ, మార్చి 28:—హంగరీ సోదీయటు కొరతమునకు అలెగ్జాండరు గోర్బాయి అధ్యక్షత వహించుచు. బిలాకను విశేషవిషయంత్రిగను పోగను యుద్ధమంత్రిగను యుండురు. బుడాపెట్టుపత్రికలు ప్రకటింపబడుటలేదు. హం గరీ దొరతనమువారు బోల్షివిక్కులతో జేరిగోయన్నారని యు బోల్షివిక్కు రాజుబాబులు ముగ్గు రిదివరకే బుడాపెట్టు లో నున్నారనియు వదంతులనలన తెలియుచున్నది. రష్య నేన బ్రాడిస్టాన్లిపురజ్జిం చేరినదనియు లెంబర్లు మీదికి వెళ్లు చున్నదనియు 15 దినములలో బుడాపెట్టుకు రాగలదనియు బోల్షివిక్కు రాజుబాబులు తెలిపినచోడ తెలిసినదిగాని నెనుక రాడెకు బెర్లినులో నున్నప్పు డెరుగుగూడ నట్టివదంతు లనే ప్రకటింపుచుండెను గాన దీనిని నమ్మగూడ దనిబెర్లిను పత్రికలు వ్రాసినవనిబెర్లినునుండి 22 వ తేదీగల తంతివార్త వచ్చినది.

హంగరీ సోదీయటు ప్రకటనము

వారిను సభవారు హంగరీనందను ఆగ్రమించుటకు తీర్మానించినందున హంగరీప్రజలు రాజ్యమున వశపరుచు కొనిరి. ఈ క్రొత్త వొరతనమువారు రష్య సోదీయటు వారి తోను రష్యప్రజలతోను ఆయుధమైత్రిని చేసికొందుమనియు వారి పద్ధతులనే అవలంబించుమనియు ప్రకటించిరి. అన్ని సంస్థానములను, జమీనాబాదు, గనుజాను, నెడ్లపరిశ్రమలను, బొంతులను, ఇనుపవారులు మున్నగు ప్రయాణపు మార్గము లును దొరతనమువారు సాత్తకు నని ప్రకటించిరిని బుడాపెట్టు నుండి బెర్లినుమీదుగా తంతివార్త వచ్చినది.

కొంటుకరోలీ ప్రకటనము

మిత్రమండలివారు హంగరీ దేశము నాక్రమించి అట నుండి రష్యబోల్షివిక్కులతో పోరనెంచిరి. హంగరీ వారు వదలిన భాగమును జవోనేలకిచ్చి వారిని పంపి రష్య సోదీ యటు నేనల నోడింపదలచి రని కొంటుకరోలీ రాజీనామా నిమ్మచు ప్రకటించెను.

ప్రజాసైన్యము

హంగరీ భూస్వాములు, ధనికులు, రుమీనియా, బొయూ ర్షలు, జబుబగోయిసీలు, యున్నగు మధ్య ఉన్నతి తరగతుల నోడించుటకు రాష్ట్ర సంఘమువారు ప్రజాసైన్యములను సిద్ధ పరిచెదరు. బొహీమియా, రుమీనియా, నెర్వీయా, క్రీటియా దేశములందలి కార్మిక కృతసాహకారి వర్గములు హంగరీ వారి తో ఆయుధమైత్రి చేసికొన వలె నని యు జర్మనీ జర్మనుఆస్ట్రీయాదేశములందలి తనివార్లుగూడ మిత్రమండలితో సంబంధమునువదిలి రష్యవారితో కలియవలె ననియు సోదీయటు వొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు పరామర్శిత్రికలు.

జర్మను ప్రాబల్యమును మధ్యయూరోపునకు నిరో ధించుటకు మిత్రమండలివారు రుమీనియా సోలంతు, జవోస్లా వకు రాష్ట్రముల నేర్పరుప ప్రయత్నించు చుండగా హంగరీ లో బోల్షివిక్కు ప్రాబల్య మేర్పడుటవలన వా ప్రయత్నము నకు భంగముకలుగవచ్చును. ఈ యాన దేశములకును గూడ బోల్షివిక్కు నేనవలన వోని కలగనున్నదో పత్రికలు ఆంధ్రో లేన నూచకములగు వ్యాసములను ప్రకటించెను.

మిత్రమండలి ప్రకటనము.

మిత్రమండలివా తేర్పరచిన సహాయకలన హంగరీ వారు రుమీనియావారిని తలపరుటకును రష్యవారితో యావూర యులు సమపుటనును పీఠించుచు రుమీనియా సోలంతులకుగూడ సంబంధము తొలగును గాన మేమీ సరినాదు నేర్పరచితిమని మిత్రమండలివారు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనలు బెర్లినులో

19-న తేదీని ప్రకటింపబడినది. దానివలననే బోల్షివిక్కుల ప్రాబల్యమునకు ప్రధానకారణము కలిగినది. మిత్రమండలివారు 140 మైళ్లు పొడుగును 40 మైళ్లు వెడల్పుగ గల ప్రదేశమును సరిహద్దుదేశముగ ప్రకటించిరి. హంగరీవారుతెనుగు, నజరుగు, మారీసునగుల దేశము సోపలనెవచ్చినది. గ్రాను వార్షి ను డ్రోబ్రిజను పట్టణములతో గూడ వారికి సంబంధములే తుండపోయినది. బిహోరుదేశము నంతయు వారు వదలినవని వచ్చి నది. 10 కోట్లలోపున హంగరీ నేన అసరిహద్దుదేశము పశ్చిమ ఎల్లను వదలిపోవలెననియు రుమీనియావారు మూర్చు ఎల్లసమీ పమునకు రావలెననియు ఈ సరిహద్దు దేశప్రజాపరిపాలనమును మిత్రమండలివారి పరికలనమునకు లోబడి హంగరీవారే జరుప వలెననియు మిత్రమండలివారు ప్రకటించిరి ఈ కారణముననే హంగరీ బోల్షివిక్కుల ప్రాబల్యమున కవకాశము కలిగిన దని బుడాపెట్టు ప్రకటనమున వివరింపబడినది. కాని జర్మనులు బోల్షివిక్కులతో చేరి రు నమ్మక మధికమగుట వలనను జవోస్లావకులు, రుమీనియా వారును హంగరీ లోని భాగముల నాక్రమించుట వలనను యిది కలిగియుం డును. జర్మనీవారికి సంధిసభ వారవమానమును కలిగింప నిశ్చ యించిరిగాని ఎట్టి భద్రమును కలిగింపలేదుగాన వారిని వదలి రష్యవారిలో చేరుటయే కర్తవ్యమని వరుకటి మంత్రి హె రుడిన్బర్గ బెర్లినుకు టూగల్లుట ప్రతికకు వ్రాసెను.

మాస్కోతో సంబంధము.

మిత్రమండలివారు కొంటుకరోలీకి పంపిన లేఖను బట్టి సహద్దు దేశమునందలి ముఖ్యభాగములను మిత్రమండలినేన లాక్రమించునని తెలియజెప్పినది. హంగరీలో సోదీయటు ఎర్పరుపబడెనని మాస్కోకు వాయువార్త నందిరి. తెనుగు స్వయముగ వాయువార్త యంత్రి యుద్ధ విషయమును అంతర్జాతీయ ప్రజాసంఘ నాయకు డని ఆతనిని ప్రశంసించిరి. మాస్కో మహాసభవారి పరిష్కారములను తెనుక వార్తలను ఎప్పుటికప్పుడు హంగరీవారికి తెలుపుటకు వాయువార్తా స్థానము కాశ్యోరముగ నుంచబడ వలెనని తెనుగు డిజిటెనీ బుడాపెట్టు నుండి తంతివార్త వచ్చినది.

రాజప్రతినిధిగారి పర్యటనము.

ఈనెల 27-న కృతేదీ యువ యము 8 గంటల 30 నిమిషములకు రాజప్రతినిధి గారు వారి యుద్యోగ బృందముతో మాడ స్పెషలు రైలులో హైదరాబాదు స్టేష నకు వచ్చిరి. రాజప్రతినిధిగారి ఆగమనమునకు ఉత్తరముగు రీతిగ రైలుస్టేషను అలంకరింపబడెను. నైజాముగారును, ప్రభుత్వమువారియుక్కు చెనేడెంబు గారును, సర్ ముహమ్మద్ ప్రజేబుగారు రాజప్రతినిధిగారికి స్వాగత మొనంగిరి. నైజాము రాష్ట్రములోని గొప్పయుద్యోగులు, హైదరాబాదు, సికిం ద్రాబాదు నగరములలోని పాఠశాలములును, స్టేషనునేరక నై సమావేశమైరి. మహారాజ సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహ దూరుగారు, కవాబు సాలరుజంగుగారు, నిలాయకు జంగు నవాబుగారు, ఆమీనుజంగు నవాబుగారు, లలాహ్ షంగు నవాబుగారు, సర్ అఫ్జుల్ ఉల్ యూసుఫ్ ఫరుఖు యూసుఫ్ గారు, నైజామల్ జంగుగారు, హర్షిదుజంగుగారు, హైద్ర గారు, మిర్ ఆనామ్యుదు ఆలీగారు, ఆర్. వి. ఆర్. గూను నీ. వి. ఇ. జి. సి. ఇ గారు, వేమిశెట్టిగారు, సామయ్యగారు, అనామ్యుదు మిర్ నానామ్యుద్దా జెగారు, నాబీలు - ఉర్ - రహమానుజుహువాసీగారు మున్నగువారు విచ్చిరి. నెడ్ల యుద్యోగులతో ప్రకటించిన తరువాత సీ రాగ మ గౌర వార్తమై స్టేషను వేదికపై నిలబడి యున్న ఇంగ్లీషులు సర్వీసు లాంసరును నైస్వదళమును పరికించిరి. తరువాత నైజాముగారును రాజప్రతినిధిగారును ఫలతునామా దివ్యసౌధ యున కేతెంచి ఈసౌధము భారతవర్ష దివ్యసౌధములలో యొకటి. నవీనవనరులతో నిర్మింపబడినది. హైదరాబాదు నిడమరజుకు రాజప్రతినిధిగారి భవనముననే యుండురు. కాశ్యక్రమపట్టిక ననుసరించి, నేటిదినమున మహారాజా కిషను ప్రసాదుగారును, నవాబులు నిలాయతుజంగు, లలాఫుజంగు గారును కేంద్రప్రభుత్వమంత్రి మండలియును, రాజకీయ కాళ సహాయమంత్రి, నవాబు సర్ ఫరీదుజ-ఉల్-యూసుఫ్ గారు ఫలతునామాభవమున రాజప్రతినిధిగారిని దర్శించె దరు. గం 11-30 నిమిషములకు నైజాముగారు రాజప్రతినిధి కడ కేగిన తరువాత ఇరువురును బొయూషా భవనమునకు వచ్చెదరు. నేటి సాయంత్రము నైజాము ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధిగారికి విందుచేయుదురు. 2000 తల అతిథులు విందునకు నిలవబడిరి.

వాగోయా మొయిలట్టడ సేమకసాహితో నిన్నటి మొద యమున భాంబాయి చేరెను

తేనిపోని వదంతి

వారణాసి తారయను చిరుడుగల రాజేశ్వరీదేవిని ఇచ్చు యు రప్పించుటకు దుష్టభవని మాత్రపులు తేనిపోనివదంతులు లిపించుచున్నారు. ఈవదంతులను నమ్మక ఈనెల 29-వ తేదీ నినారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకును 30-వ తేదీ ఆది వారం సాయంత్రం 6 గంటలకును వి. పి. హాల్లో జరుగ గోవు కాశీరాజేశ్వరీదేవి ఆధీనము, ఆట, పాట కచేరీకి దయా చేయును.

ప్రత్యేకక్షుణ్ణములు ఎప్పటినుండియు ఆటకచేరీలను యేర్పాటుచేయుటయందు నీ. గోపాలకృష్ణగారికి ఆసాధ్య ముననదిలేదు. (1545)

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయాయాధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదిక్వాధ

రక్తమును తుద్రాపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుగువలయును.

జాండు ఫార్మస్యూటికల్

వరుక్కు

ఆయుర్వేద యావధముల జేయువారు

బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

బెన్జెడిక్ సహితమైన డా. పి. డి.

సానంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమిత ప్రతి రక్తమునకు జనించు వాద్యములకు కేరళమునకు మందు. తుదపులు, మచ్చలను, గండములను తుద్రా, హులె సుష్పలను అన్ని విధములన గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి తేలికవంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ విచ్ఛిన్న నిస్సంకోచము, కణజమైనను విచ్ఛిన్నమైన అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసరోగములను, మలబద్ధక మును కారణమందును పోగొట్టును పోగొట్టెరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల వరకు గుండుకు 4 టోన్సు బుడ్డిలో అమృతమును.

పొప్పెట్టును. — పి. డి. సావంత్,

44. పనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor : P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వేంకటాచలపణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము: — లక్ష్మీవిలాస రసమును పోగొట్టును. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము వేంకటాచల వారి కామంతోషముగ బల్కుగలను. దినజ్వరము, మూడో శాల్య జ్వరములు, పన్ని పాతము మొదలగునవి తప్పక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం. (594)

2. క్షీనివాస రైలం: — ప్లేగు గడ్డకును, నుదుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇనాం.

3. కైకావర రాసము: — క్షీనివాస సేవించినప్పటినుండియు మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, శీతభేది, అశీర్ణ భేదులు గుణము కాగలను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం.

4. బాలసుఖోదయము: — విడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృత్రిమము, కడుపుబ్బియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు విడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇనాం.

5. లోకామయవార కస్తూరిమృతము: — విడ్డలకు వయస్సు ముడిచినవారికి, బాలింతలకు తుల్య గుణముగలది. మందము, కడికెము, దగ్గు, అశీర్ణము, శీత వారం, పూర్వవాములు, మలబద్ధం, జ్వరం, పరిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక వనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

280 మాత్రము గల సీసా	0-4-0
తపాలా కయ్యతో 6-కి	1-8-0
" " 12-కి	2-14-0
" " 25-కి	5-5-0

ప్రతి ఔషధముతో మాడ అనుపానము తేలుగున కంతులను. శ్రీ సీతా గాఢమ వైద్యశాల, మైసూరు.

బాయిలరిక్

బాయిలరిక్ లో కలుగు, పాచి, త్రుక్కు, మున్నగువాటిని పోగొట్టును. మరి త్రుక్కుడును వట్టనియును. ఇప్పటి, స్టీమ్ పవర్ యంత్రముల కన్నిటికిని, బాయిలరిక్ ముఖ్యముగా నుండవలెను.

1 డ్రమ్ములో 1 హండ్రడ్ వెయిటు బాయిలరిక్ యుండును. 1 డ్రమ్ము వెల రూ 40-0-0 లు. వీటికి మార్పులుసన్నువారొక్కరే, మొత్తము, ఏజంట్లు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు దేశముననున్నది. వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

మార్పులు సన్నులందు కో

లిమిటెడ్, ఇంజనీయర్సు

(1493) 9 సెకండులైన బీచి, మదరాసు.

ఇనుప వ్యాపారము

మా పద్ధి నిర్ణయములు, మా ప్రమాదు సెమెంటు రోల్ తారు, అమెరికా గుండ్రపు కంటిలు, చట్టములు, కలాయి ముల్లకంటిలు, మేకుపీప్పాలు, సోల్డనట్లు, వయర్ సెమెం గు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాయవలెను.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ,

(1412) 18, సెంట్రాల్ హౌస్ బిల్డింగ్, మదరాసు.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మామూలు సిగరెట్లు అందజేసేతన ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నవి. అందరికీ సరకునట్లు వెలలు నియమించబడినవి. వేలం పదార్థములు మిశ్రమముచేసి చేయబడలేదని భూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రు. 4-12-0

అడక త్రి మామూలు గలది రు. 3-14-0.

పోస్టేజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధర్మము మఱి ఇతరవిషయములు తెలియ గోరవారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

పోస్టుబాక్సు నెం 87

సెంట్లెల్ నీవ్, మదరాసు.

పోల్ ఏజంట్లు:

స్వామి అండుకో,

15-3-19 తేదీని మా వెంటపాడు గ్రామమున కృష్ణా

ఆయుర్వేద వైద్యవసంఘమును మహారాష్ట్ర సంఘము స్థాపించబడితి. ఈ త్రియముల వేంకటాచలపణితులవారి ఆయుర్వేదము గారి యాధి పత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. శ్రీ సుత్తికాంబి వేంకటాచలపణితులవారి వారు ఆయుర్వేదోత్పత్తియు దాని పునరుద్ధారణగూర్చి యుపన్యసించిరి. పిమ్మట బ్రహ్మశ్రీ, వేమూరి స్వశంకరాశ్రమిగారిచేత చతుర్మాసాంతోత్పత్తి మొదలు పిండోత్పత్తి క్రమబాదిగా శిశుజన్మంబువరకు విపులముగా నుపన్యసించబడినది. ఆనంతరము రాజశ్రీ. తాడికొండ సోమయ్య గారిచే ఓషధులవివరమును, వానితత్వవ్యూహములును, మృదురాది రసములను, వాని విసాకములను, గుణవిశేషములను గూర్చి విపులముగా చర్చింపబడినది. ఈ ముఖ్యసంఘమునందు నెలకు ఒక సారి గాని, రెండుసార్లు గాని సభజరుపబడి కావీరకాశ్రమము, రోగనిదానము, చికిత్స, పథ్యావసరము, ఓషధీకర్తము, భస్మప్రకరణము, మున్నగునంశము లుపన్యసించబడుచుండును గాన భివశోదనమును, తత్త్విద్యాభిమానులను ముఖ్యముగా దయాచేసి తమకు దోచిన యంశములు చర్చించుచు, సీసంపు పురోభివృద్ధికి పాల్పడ వేమహమ్మదయని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

రాజశ్రీవారిని గాతవర్తమానము, బరోడాను సందర్శించుట:- గతమంగళవారమునాడు రాజశ్రీవారిని గూర్చి బరోడా పురమున కేతెంచిరి. ఈదయము గం 9-30 నిమిషములకు బహుళ సంఖ్యగల సంఘాసమయోక్తయు పౌరులయొక్కయు ను ద్యోగులయెదుట గొరియాపాటు స్త్రీమతులగు మాతనరైలుచే కార్మికధలములలో రాజప్రతినిధిగా పునాదిరాతిని వేసిరి. బరోడా రాష్ట్రమున ఆయోమార్గముల అభివృద్ధినిగూర్చి కొంత చర్చితన దివానుగాను తెల్పి బరోడా దొరతనమువారు ఆయోమార్గములకై రూ 2,26,00,000 లు వెట్టుబడి పెట్టిరని నుడిచిరి. 1908 సంవత్సరములో బరోడా ప్రభుత్వమువారి యొక్క రైలుచే కాళును ఏర్పరచి.

1908 సంవత్సరములో వెట్టుబడిమీద 14 లక్షలు లాభము వచ్చెను. మహారాజా గారు నివేదికను పదివినవినక, పునాదిరాయి చేయవలసిన తని కోరిరి. బరోడా మహారాజాగారి యొక్క ఆయోమార్గముల అభివృద్ధిని, పురోన్మద్ధినిధానమును కొనియాడుచు కార్యప్రారంభమున నుపన్యసించిరి.

తరువాత రాజప్రతినిధిగాను, వారిబృందమును, మహారాజా గారును సెంట్రలులేబ్రరీకి వెళ్లిరి. ఈ పుష్కభాండారము యొక్క అభ్యుదయము, ఎన్యూకేవనలు కమిషనరుకు, భాండా రముయొక్క వివిధభాగములను దానియొక్క ముఖ్యవిషయములను వీరికి తెల్పిరి. మధ్యాహ్నము తోటవిందు లక్ష్మీవిలాస భవనమునకు చేరియున్న మహారాజు మైదానములో రాజప్రతినిధిగారికి తోటవిందు చేయబడెను. మహారాజాగారును రాజిగారును పురములోని తపసునయ్యలను విందునకు విచ్చేసిరి. మంగళవారము రాత్రి గం 10-30 నిమిషములకు రాజప్రతినిధిగారు బరోడా విడిచిరి.

కార్మిక కర్తవ్యం: — 3-6-1919 వ తేదీ నెలపు దినముగాని యీలోగా సభి పర్యాయ సంతకము కానిదో యుద్ధకాలమునందులేనే యీసంవత్సరమునగూడ విందులు నొకలకు జండాలు నెత్తుట, ఫిరంగులను కాల్పుట మున్నగు వేడుకలుండవు. పట్టణములలో జండా లెత్తబడును. దిరుడుల పట్టికలు ప్రకటింపబడు నని ఇండియా దొరతనమువారు తెలిపిరి.

మంచి లాభము.

ముత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు తెల్లనియింగున 10 కులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను విశదముగా చెప్పబడుచున్నవి.

విలాసము: — 1327

కే. ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ, సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.